

Pax

40

11.

Jmbio ab la me la declaratio qualment io no puet mes rebre
ni altre per mulo besfont de Dece tenet q deu par que fa la
casa del Pontif Segn de Vilamiana per raso del vol de la poblat.
que se fe i ati lo de personat esta adisposicio en pna
all i Pasment roque per m. Gaspar Muc q podra v. m. Junta
ment ab los. J. de la Dola abiar los termes cizgues que
chexer son dos o tres anys q dividirlos com se spera de la
sua carita et prudentia que sena dubte alcu no tauran
dal p. la remuneracio de Roma als. 20. de tener ibro

Lo Instrument del Pontifac recomana a encustoria
als p. canonges de l'orga a fi lo d'ordenar fins
atant que vinguet l'ocasio de meteste en
executio v. m. lo pda de manar.

Quo nel 1.

Giuseppe della Mare de deu primer
de Calassanç

Un text de
Calassanç
per a cada dia

Un text de
Calassanç
per a cada dia

Benvolguts

el diumenge 27 de novembre, a l'església de sant Pantaleo, el cardenal Joao Braz de Aviz, Prefecte de la Congregació pels Instituts de Vida Consagrada i Societats de Vida Apostòlica, presidirà l'Eucaristia que donarà pas a l'Any Jubilar Calassanci.

A llarg d'un any l'Orde realitzarà actes commemoratius en cadascun dels 36 països en els que estem presents i el papa Francesc ha expressat el seu desig de participar en algun dels actes a Roma. També des de l'Escola Pia de Catalunya organitzarem un seguit d'actes. De fet, ja varem fer un primer tast visitant Guissona, on el P. Alacchi rebia aquella carta de Calassanç on diu: *"Ja que la nació catalana no té igual en tot el món per els qui es porten bé amb ells i al contrari amb els qui es porten malament"*. 11 de juliol de 1638

Després visitarem Moià, Montserrat, parlarem de la situació de la Infància a Catalunya, ens aplegarem a La Seu d'Urgell, alguns assistiran al congrés de pedagogia escolàpia a Xile, inaugurarem el Camí de Calassanç... i un llarg etcètera.

Ara us fem a mans aquest material. Hem fet un buidat de les Cartes de Calassanç i us proposem un fragment per a cada dia de l'Any Jubilar.

Hem fet de manera que cada dia es correspon amb el mateix dia en què Calassanç va escriure la carta. Per tant la carta es correspon amb el dia en que l'estareu llegint, només canvia l'any, que l'indiquem al final de cada text.

Ja decidireu quin ús en feu. Es pot llegir personalment cada dia, o bé llegir-la en comunitat en un moment de la pregària o abans de beneir la taula.

No es tracta d'un manual d'espiritualitat, tema del qual ja hi ha molta literatura editada, sinó que hem volgut reflectir la gran varietat de temes que Calassanç tracta. Així doncs, la temàtica és ben variada: la vida a les comunitats, la formació dels novicis, els terratrèmols, incendis i episodis de pestes, comentaris sobre la salut d'algun escolapi o sobre la seva, cartes a personalitats del moment, preocupació per l'economia, pels ases i per les obres, noves presències, tocs d'atenció per actituds no massa escolàpies, consells, alegries i tristeses, i un llarg etcètera.

Els qui hem preparat aquest material hem gaudit rellegint les cartes. Ens han cridat l'atenció moltes coses, però només en comentem dues:

a) la primera és una curiositat, per veure si algun enòleg s'anima a fer un estudi. Es tracta de la quantitat de cartes en la que el nostre fundador parla del vi. No només el cita com a element amb el qual sembla que guanyaven alguns diners per mantenir les escoles, sinó que fa referència als diversos tipus existents, de com mantenir-lo, de com barrejar-lo, de les seves qualitats, de les seves procedències i preus, i de la forma de transportar-lo... Sembla que el nostre Calassanç era un

expert en el tema. Un sol exemple, amb un final bíblic, entre les més de dues-centes cartes on en parla:

“He estat aquest matí a Marí i he provat el vi; hi ha una bóta de vi negre bo, i una altra, també bo, però no tant. Ja que només enviaré bóta d'aquest negre de Marí, podríem barrejar-lo amb el que queda de blanc, ben bo i que té molt bon color, i amb dues de les altres tres que segons el meu parer són millors. A la resta barrejarem vi de la Ribera, amb el qual, per l'estiu, obtindríem un de diferent d'aquell de Campagnano. Quan facin això no hi ha perill de reescalfament del vi. I caldrà preparar bones bótes perquè el mal envàs no faci malbé el bon vi”. 15 d'abril de 1617.

b) la segona, de la qual ja en teníem constància però que hem gaudit tornant al retrobar-nos amb el Calassanç “murri”, que crida l'atenció sobre formes d'actuar d'una manera ben seva. Dos exemples:

- *“En el futur no es comprarà res ni es vendrà res que costi més d'un escut, sense avisar-me, ja que no s'haguessin comprat un cavall que no s'aguanta dret de vell, si m'ho haguessin consultat”. 2 de desembre 1629*

- *“Tinc entès que el P. Josep Valuta de St. Tomàs d'Aquino té i toca la guitarra a l'espanyola, cantant coses profanes, i a la siciliana, i fins i tot en públic. Ordeni-li de part meva que es desprengui immediatament de la guitarra. A casa no hi ha d'haver-hi cap altre instrument que la campana”. 27 de maig de 1640.*

En aquest material hi trobareu dos colors d'impressió. El negre, corresponent als fragments de les cartes de cada dia, i el blau, amb textos que ens ha preparat el P. Miró i que fan referència a les dates que la Cúria General ha proposat com a més significatives del jubileu. I també donem les gràcies a la Carme Guàrdia pel disseny, al Francesc Gutiérrez i a l'Andreu Trilla per la seva revisió d'estil i ortogràfica dels textos, i al Manel Sales i al Lluís Tort, membres de la Comissió de Vida Religiosa, que van tenir aquesta bona pensada.

Acabem convidant a tothom a conèixer l'eina que ens ha permès aquest treball: “Scripta Calasanz”. És una eina informàtica creada pel Sr. Ricardo Cerverón Lleó, a la que podeu tenir accés escrivint a Google “Scripta Calasanz”, o bé al cercador “scripta.scolopi.net”. Us mostrarà l'accés, i un cop dintre podreu consultar tot l'epistolari amb diversitat de criteris de recerca (per mots, per dates, per llocs...) i molts altres recursos.

Que gaudim d'un joíós i renovador Any Jubilar Calassanci.

La Comissió de Vida Religiosa

Barcelona, novembre de 2016

Any Jubilar

nov 2016 – nov 2017

27 *L'Any Jubilar Calassanci serà solemnement inaugurat el dia 27 de novembre de 2016 a la nostra església de Sant Pantaleo de Roma, amb una Eucaristia presidida per sa Eminència Joao Braz, cardenal d'Aviz, Prefecte de la Congregació per als Instituts de Vida Consagrada i Societats de vida Apostòlica. En aquesta celebració es llegirà la Butlla de l'Any Jubilar, publicada per la Santa Seu. A tothom qui participi en l'Eucaristia o la segueixi a través dels mitjans de comunicació, el Sant Pare Francesc concedeix la indulgència plenària, segons les normes previstes per l'Església.*

De l'inici de la carta de la Congregació General convocant l'any jubilar:

L'Escola Pia, obra de Déu i de la feliç i perseverant iniciativa de Sant Josep Calassanç, és la resposta evangèlica d'un home de fe davant la realitat dels nens pobres. Igualment, és la resposta de moltes persones que al llarg de la història han contribuït a fer realitat el somni de Calassanç. I és cridada —avui i demà— a continuar sent Evangeli per a tots els qui somien en un món diferent, un món en què la fraternitat sigui una tasca compartida i un do per a tots; en definitiva, un món que sigui capaç d'acollir el Regne de Déu, que ja està entre nosaltres.

L'any 1617 —fa quatre segles—, l'Església erigia l'Escola Pia com una congregació religiosa i s'encomanava a Josep Calassanç la seva cura i direcció. Allò que havia començat en una petita església del Trastévere romà s'havia consolidat com una institució portadora de vida, missió evangèlica, lliurament a l'educació i amor pel pobre.

Començava així un capítol extraordinari de la història de la comunitat cristiana i de la societat humana, i s'obria un nou camí en la lluita dels homes i dones per un món en què la justícia i la pau siguin possibles: l'educació per a tothom, integral i des de les claus de l'Evangeli.

La convicció de Calassanç que «*de la bona educació dels nois depèn tota la resta del bon o mal viure de l'home futur*» inspira i sosté tots els esforços de la humanitat per una educació de qualitat per a tothom, pública i popular.

Per això nosaltres, fills i filles de Calassanç, ens preparem a celebrar, en actitud de profunda acció de gràcies, un **ANY JUBILAR CALASSANCI** en tots els llocs en què estem presents i en tots els contextos en què —amb la nostra presència física o sense ella— les persones se senten beneïdes per l'amor de Déu en Calassanç.

En nom dels nens i joves, sobretot dels més pobres, en nom de totes les persones que se senten transformades pel Senyor a través de l'exemple de Calassanç, i en nom del conjunt de l'Escola Pia, ***la Congregació General de l'Orde, amb el vistiplau de Sa Santedat el Papa Francesc, convoca l' ANY JUBILAR CALASSANCI i convida tothom que desitgi viure'l a fer-ho des de les mateixes opcions que van sostenir la vida de Calassanç***: el seu amor apassionat pel Senyor Jesús i la seva mare Maria, la seva entrega incondicional a la Missió d'evangelitzar educant, el seu compromís per fer possible l'Escola Pia com a espai de comunió i de missió, i la seva profunda confiança en el nens i el joves, portadors de vida i de plenitud.

- 28** Tots els alumnes han d'escollar i estudiar les mateixes lliçons, si bé als més avançats se'ls pot donar tres o quatre línies més. 1625
- 29** És millor estar sol que mal acompanyat. 1631
- 30** Si algú de la casa és insolent, que no ho crec, avisi'm, perquè no pertorbi la tranquil·litat i concòrdia amb què els religiosos ajuden molt el seu proïsme. 1641

DESEMBRE 2016

- 1** Si de totes les comunitats en sortissin dues vocacions, no estariem tan esgotats com estem, i podríem respondre a tots els qui demanen el nostre institut. 1629
- 2** En el futur no es comprarà res ni es vendrà res que costi més d'un escut, sense avisar-me, ja que no s'haguessin comprat un cavall que no s'aguanta dret de vell, si m'ho haguessin consultat. 1629
- 3** Procura atreure tothom amb suavitat i benignitat. 1639
- 4** Si envia unes quantes castanyes, seran ben rebudes. 1627
- 5** El religiosos haurien de procurar, quan hi ha alguna persona que pugui vestir l'hàbit, atraure-la a la religió. 1626
- 6** (Carta al sr. Cardenal Dietrichstein de Nikolsburg). Donar satisfacció a qui desitja la nostra obra, depèn de disposar de suficients subjectes. 1631
- 7** Cal acomodar-se als temps, segons van succeint les coses. 1641
- 8** La pregària és tan necessària a l'home interior, com l'aliment ho és a l'home exterior. 1630
- 9** (Al P. Rector de Frascati) Sàpiga que aquí hi ha tan poca almoina i tenim tants deutes per pagar, que no sols no podem ajudar a la casa de Frascati, sinó que ni tan sols podem pagar els deutes de la nostra. No tenim sal si no la comprem, i no tenim diners per comprar-la. Així, doncs, pateixin també vostès una mica, que així sabran què vol dir ser pobres de la Mare de Déu. 1629

- 10** Per evitar que s'introdueixin entre nosaltres alguns costums que he vist en l'Orde de Santa Maria, on tots procuren dur reliquiariis penjant i alguns de molt grans, ordeni de part meua que ningú tingui quadres grans ni petits, ni figures en relleus si no estan en conformitat amb les nostres Regles. 1633
- 11** Al cos humà, habitualment hi trobem bons i mals humors. Igualment en cada comunitat hi ha observants i relaxats. I ai d'aquella casa on els relaxats són més forts que els observants! 1637
- 12 El camí per arribar a ser savi i prudent en l'escola interior, és fer-se com un neci als ulls dels homes , deixant-se guiar com un ase. Aquesta és doctrina autèntica, però, com que és contrària a la sensualitat i a la prudència humana, pocs la segueixen. 1634
- 13** Al bon mariner se'l reconeix en la tempesta. 1642
- 14** L'any 1585, tornant el Rei Felip II de Barcelona, va venir el rei a Monzó a tenir les Corts , o Estat per als tres Regnes de la Corona d'Aragó. Allí, entre d'altres prelats, hi havia Gaspar de la Figuera, natural de Fraga, Bisbe de Albarrasí, i electe ja de Lleida. A palau va arribar un pare anomenat Aguilar, de l'Ordre de sant Agustí, gran predicador, i petit de cos, i em sembla que era d'aquelles parts de Sevilla, i vàrem estar tots dos com companys a Montsó, al servei d'aquell bisbe... El citat bisbe va ser llavors elegit, amb un Breu Apostòlic, visitador del convent o santuari de la Santíssima Casa de Montserrat i jo vaig anar amb ell per ser el seu confessor i examinador. El dit bisbe va morir en aquella visita i jo vaig tornar a la meua pàtria i no he sabut res més d'aquest afer. 1637
- 15** No hi ha religió més pobra que la nostra, ni que s'ocupi més en servei i benefici dels pobres. 1634
- 16** Jo vull els nostres mestres amb tant de talent que puguin comunicar la seva joia als altres.1636
- 17** No voldria tenir entre nosaltres ningú que no estigui més que content. Altrament fan més mal que bé. 1633
- 18** Tinguin sempre caritat amb tothom, i en totes les seves accions mostri's compresiu i benigne. 1639
- 19** El qui no ha sabut tapar bé el tap de la barrica i el superior que ho va revisar, haurien d'estar un mes sense beure vi. 1630
- 20** M'agradaria que en comptes de lloar el seu treball i la seva obra, tingués, més aviat als llavis, aquelles paraules de nostre Senyor: 'Quod debuimus facere, fecimus, et servi inutiles sumus'. 1636
- 21** No s'inquieti pels disturbis que estan succeint; espero per la misericòrdia de Déu, que tot sortirà bé, si amb paciència i prudència sabem navegar mentre dura aquesta tempesta. 1641

- 22** Pel que fa a l'escola, és necessari que no hi entri la pluja i que la cuidi amb tota diligència, que aquest és el nostre institut, i tots han de lliurar-se al màxim per tal que els nens en treguin profit. 1629
- 23** Envio dos o tres dels nostres, que es quedaran fins al dia dels Innocents. Si són capaços d'acabar la teulada de l'edifici abans de Nadal, seria una proesa de grans homes. 1629
- 24** Als convalescents, que se'ls doni poc i bo, i que s'aixequin amb gana de taula, perquè altrament es mantindran mesos i mesos en convalescència. 1633
- 25** Procuri ser agradable a Déu humiliant-se com més pugui millor i ensenyant amb aquella tendresa que ensenyaria si veiés que Déu se l'està mirant quan ensenya o estudia per ensenyar. Que el Senyor ens beneeixi tots. Amén. 1632
- 26** Pel que fa al Senyor Ventura (Serafellini) m'agradaria molt que l'ajudin, sobretot estant malalt al llit. Si aquestes festes els arriben algunes almoines, ajudin-lo; i no sols amb el sou complet de tot aquest mes, sinó també anticipant-li alguna quantitat. 1621
- 27** Aquí han arribat diverses notícies de les horribles coses que ha causat l'erupció de la Muntanya Somma, a vuit o nou milles prop de Nàpols, que ha vomitat tant de foc, fum i cendra, amb increïble destrucció dels poblats veïns, i és impossible saber el mal fins que hagi passat el foc. 1631
- 28** Pel que fa al fals religiós, anomenat Massini, que ha recorregut Germània, Flandes, França, Espanya, Llombardia i el Piemont, estafant diners a tothom, sota promesa d'enviar-hi pares de l'Escola Pia, pot ser que ja hagi arribat a aquestes terres. El Senyor el faci tornar en si, i fer penitència del seu pecat, tants anys continuat. 1633
- 29** El virrei de Sicília no solament ha admès la nostra obra, sinó que també ha reservat un lloc en el millor indret de la ciutat i l'ha pagat al comptat, dels seus diners, tres mil escuts, oferint-se a donar-ne més. Vol dos o tres religiosos per començar l'obra i penso enviar-los el proper mes de març. M'ha escrit amb gran amabilitat i també el seu secretari; ambdós mostren un extraordinari afecte a la nostra obra i ho he comunicat als pares assistents. Això ens ve molt bé, per ser aquella ciutat cap del reialme on moltes altres Religions han esperat durant desenes d'anys per obtenir entrada. 1633
- 30** Preguem tots, el Senyor, que doni a tots els nostres religiosos gran esperit i fervor per ajudar no sols els nens a les classes, sinó també els seglars amb l'exemple i la doctrina per seguir el veritable camí que porta al Paradís. 1645
- 31** Pel present repartidor he rebut la caritat que vostè ens ha enviat. El Senyor l'hi premii i li doni un bon principi d'Any Nou, i bo tot sencer, i que ens beneeixi tots. Amén. 1637

- 1 En les fundacions de cases és necessari procurar donar bon exemple, tant en les coses espirituals, com en les intel·lectuals. 1628
- 2 És bo rebre alguna crítica, especialment dels seglars, que acostumen a fer créixer en nosaltres la humilitat. 1628
- 3 És mandrós aquell religiós que podent ser bo per dos, tres o més coses de la religió, s'acontenta amb una, i aquesta encara mal feta. A qui es presenti així davant el tribunal diví, no se pas com li anirà. 1637
- 4 Si no s'esforça a fer alguna cosa per la religió, no trobarà res en el llibre de Déu, *perquè les seves obres l'acompanyen* (Ap14,13). 1648
- 5 No puc deixar de recordar-li que vetlli amb molta cura per l'ensenyament, encara que hagi de deixar altres activitats, perquè l'escola és el nostre ministeri específic. 1630
- 6 Estic ben convençut que, amb l'interès que hi ha posat, el pessebre deu haver resultat molt devot i que deu haver mogut molta gent a visitar-lo. Sigui tot per a major glòria del Senyor i a major mèrit nostre. 1629
- 7 Vostè vingui cap aquí, si pot demà no esperi a demà passat, perquè aquest matí ja posen els guàrdies a les portes, per sospites de pesta en el territori de Màntua, del Piemont, i d'alguns llocs de la Llombardia. 1630
- 8 Procuri fer créixer el capital de la humilitat, que és l'única moneda que circula en la casa de Déu. 1628
- 9 M'escriu explicant que la construcció va molt avançada, referint-se a la material. Però si la construcció espiritual de l'observança i de la unitat no avancen igualment, de poc ens servirà la material. 1637
- 10 La nostra veritable pàtria és el cel, i en aquesta vida tots som peregrins. 1642
- 11 Si no es posa remei en les coses petites, de seguida es relaxaran les coses grans. 1630
- 12 Convé navegar segons la direcció del vent. 1662
- 13 En això consisteix la perfecció dels religiosos, en observar les Regles, que ordinàriament es refereixen a coses petites. 1630
- 14 Beneeixi de part meva els de casa, pels qui demano al Senyor el veritable esperit de la santa humilitat. 1633
- 15 Exhorti els novicis a oblidar les coses del món i a concentrar la seva atenció en arribar a ser soldats valents en la vida espiritual; això ho aconseguiran si amb particular interès aprenen la virtut de la santa humilitat, que els nostres professors

d'aquesta casa no han sabut trobar, sinó que en lloc seu han trobat la maleïda supèrbia. 1639

- 16 No m'agrada gens que els nostres clergues expressin tan poc desig d'aprendre. Sembla que desconeguin el gran bé que farien als alumnes i a ells mateixos si fossin aptes per a l'ensenyament de la pietat i les lletres. Sent negligents no seran aptes ni per a una cosa ni per a l'altra. 1627
- 17 Pel que fa al P. Gaspar desitjo que vingui a Roma el diumenge, per la qual cosa enviaré la carrossa, perquè li tinc el respecte que es deu a un germà i company meu tan benemèrit i antic. 1618
- 18 Considerant que Déu és la causa principal de tota la nostra acció, s'ha de rebre amb el mateix ànim les coses pròsperes i les adverses. 1642
- 19 No m'agrada que, fent el bé als altres, es faci mal a vostè mateix no procurant ser més humil, més obedient i més piadós. 1623
- 20 (Carta de Calassanç en català, adreçada al plebà de Claverol i Ortoneda) *"Imbio ab la present la declaratio qualment io non puch més rebre, ni altre per mi, lo personat de desset lliures y deu sous que fa la casa del Povill Segú de Vilamijana per rahó del vot de la pobresa que he fet y així lo dit personat està a disposició conforme all'instrument rogat per m°. Gaspar Mua y podrà V.m. juntament ab los R.ts de la Pobla cobrar los termes cayguts que crech son dos o tres anys y distribuirlos com se spera de sua charità et prudentia que senza dubte alcun ne hauran dal Sr. la remuneració. De Roma als 20 de Gener 1620."*
- 21 Procuri comprendre i consolar els malalts, que ajuda més el consol del superior que els medicaments. 1623
- 22 En tot cal consultar per no errar. 1629
- 23 Estigui segur que on falten els mitjans humans, arriben els divins. 1647
- 24 El Senyor proveirà allò que sigui necessari sempre que nosaltres procurem atendre els infants. 1628
- 25 (Al P. Alacchi, a Guissona) He escrit diverses vegades, via Barcelona, a través del Sr. Subirà Torre, mercader del Carrer Ample, i temo que no hagi rebut les cartes. Ara li escric per un amic que diu la farà arribar per un mitjà segur. Desitjo saber en quina situació estan les obres, quina voluntat demostra i quina ajuda dóna l'Il·lm. Sr. Bisbe (d'Urgell, Pau Duran) i com ajuda l'Ajuntament, i més trobant-se ara totes les viles i llocs de Catalunya gravats per grandíssimes despeses a causa de la guerra amb els francesos. 1640
- 26 Us recomano pau i unió entre vosaltres, com Crist la va recomanar als seus apòstols. 1633
- 27 Un i altre heu de sotmetre el vostre parer al que sembli més convenient pel bé de l'obra. 1633

- 28** La nostra confiança està només en Déu, qui mai no abandona en la necessitat. 1625
- 29** D'aquesta herència, la nostra Religió no podria exigir altra cosa que menjar i vestir, i la resta s'hauria de repartir en altres obres piadoses, perquè tothom compregui que no pretenem res més que el bé dels nois. Aquesta determinació penso fer-la confirmar amb un Breu Apostòlic, perquè em sembla una bogeria molt gran per part nostra si, fatigant-nos com ens fatiguem, pretenguéssim la recompensa temporal de part dels homes. 1633
- 30** No hi ha notícia més agradable que saber del profit que treuen els alumnes. 1627
- 31** *El dia 31 de gener, aniversari de l'aprovació de les Constitucions del nostre Orde, celebrarem el Dia d'Acció de Gràcies per la nostra Vocació.*

De les nostres Constitucions:

4. "A l'Església de Déu, totes les famílies religioses a través d'apostolats diversos cerquen com a objectiu últim, amb la guia de l'Esperit Sant, la perfecció de la caritat. Això mateix es proposa amb tota vigoria la nostra Congregació per mitjà del nostre apostolat específic, aprovat pel Papa Pau V, de felicitat memòria, que fou Vicari de Crist a la terra.

8. Serà, per tant obra pròpia del nostre Institut ensenyar la infància, des de les primeres nocions, a llegir bé, a escriure i a comptar, la llengua llatina i, sobretot, la vida i la doctrina cristianes. I tot això, tant com sigui possible, amb un mètode senzill i eficaç.

9. Aquest apostolat a què ens dediquem és tan important, que exigeix persones ben dotades de caritat i paciència, i d'altres virtuts imprescindibles. Cal, doncs, considerar molt atentament qui ha de ser acceptat i qui rebutjat de compartir la nostra missió.

10. Perquè si no es fa una elecció molt primmirada en admetre els novicis a la Congregació i no se'ls proporciona una educació ben acurada, qualsevol Institut, per sant que sigui, fàcilment podria fracassar."

FEBRER 2017

- 1** No siguin (els religiosos) de tal manera que estiguin preocupats per ajudar la seva mare, les seves germanes o els seus pares que són pobres; molts d'aquests ens han causat importants problemes en la Religió. Després de donar-los l'hàbit cal tenir

molta cura en educar-los bé, perquè en ells es troba el fonament i bon progrés de la Religió. 1642

- 2 Recordi que ha vingut a la religió per salvar la seva ànima i no per viure relaxadament. 1639
- 3 Visquin alegres i que cadascú faci la seva feina per a utilitat dels proïsme i per amor a Déu. 1642
- 4 Un gentilhome de Nàpols m'ha demanat introduir la nostra Escola Pia a la ciutat de la Campanya. Són tants els qui voldrien el nostre institut que si cada un de nosaltres valgués per deu no seria suficient. Amb el temps veurem què es pot fer. 1623
- 5 Tothom és capaç de fer el bé, però quan hi ha contradiccions i agitacions, només fan el bé aquells qui estimen Déu de debò. 1633

6 El dia 6 de febrer, Memòria de Santa Dorotea màrtir, convoquem una Jornada de renovació del nostre Ministeri de l'Educació Cristiana. Va ser a la sagristia de l'església de Santa Dorotea on va començar aquesta extraordinària història, l'any 1597. Convidem tothom a renovar aquest dia el nostre Ministeri de l'Educació.

Del Memorial al Cardenal Tonti (1621):

Per tant, si la Santa Església ha concedit la gràcia de ser Orde a tantes altres Institucions, ¿per què no hauria de fer-ho amb la nostra, que es pot considerar un resum de totes les altres? El nostre treball, de fet, no solament ajuda els altres en cas de necessitat com ho fa qualsevol altra Institució, sinó que prepara i disposa l'esperit dels infants amb una bona educació i, així, facilita la missió de tots els altres. Puix que, pel matí es coneix el dia que farà i d'un bon començament es pot esperar un bon final i que, per tant, la totalitat de la vida depèn de l'educació rebuda des de ben petit (de la qual no es perd mai l'aroma, com passa amb una gerra que ha tingut un bon licor), qui no veuria que les altres Institucions, en les seves funcions respectives, trauran molt més profit i trobaran molta menys dificultat, sense gens de confusió, com millor sigui la preparació de les persones gràcies a la bona educació rebuda?

- 7 Estigui sempre content i recordi que de les bones obres sempre en sorgeixen impediments i contradiccions. 1642
- 8 Si no arriben almoines, senyal que no us porteu bé. 1621
- 9 Només Déu sap com es troba Roma, i nosaltres estem passant molta estretor, i si no ens ajuden a comprar el vi, ens veurem molt malament. 1630

- 10** El Senyor, amb providència paternal, ha volgut que la nostra Religió sigui mortificada en aquests temps, per no dir perseguida, tal vegada amb l'ajut de nosaltres mateixos, i en aquest estat, es veurà qui dóna mostres d'estar predestinat i qui de ser reprovat. 1647
- 11** Aquí al col·legi Romà hi ha 45 ó 50 jesuïtes malats, però no greus, i amb dificultat es poden recuperar. Per tant, faci el que el metge li mana. 1634
- 12** Sigueu diligents no tan sols en conèixer les nostres Constitucions, sinó, sobretot, en observar-les, que així arribareu a ser grans religiosos. 1633
- 13** M'agrada molt que hi hagi alguns joves amb desig de ser verdaderament pobres de la Mare de Déu per pur amor del Senyor. Si la vocació és de cor, s'anirà confirmant durant el temps que falta fins la primavera propera i aleshores vostra reverència avisi'm novament del seu parer i també del d'aquests pares, a qui dirà que facin oració, per tal que l'assumpte finalitzi bé, si ha de ser per a glòria de Déu. 1636
- 14** Qui no s'acontenta amb les coses necessàries, mai no s'acontentarà amb les supèrflues. 1632
- 15** He vist un llibre, escrit de mà del germà Giovanni, que tracta sobre l'àbac. Si és original d'ell, és molt millor del que jo esperava d'ell. Però em temo que l'hagi copiat d'algun altre autor o mestre. El faré revisar per algun entès. 1628
- 16** Si hagués pensat que no havien de tornar l'ase de seguida, no li hagués deixat endur-se'l perquè aquí estem sense llenya i sense carbó. 1624
- 17** Jo, per la gràcia del Senyor, he acabat ja les Constitucions. Si està aquí el burret blanc amb l'albarda bona i les alforges bones, el primer o segon dia de quaresma sortirà d'aquí amb l'ajuda del Senyor, i si fa bo arribarà en dos o tres dies. 1621
- 18** Ja que vostè no es deixa doblegar per les passions, ajudi als qui es deixen vèncer per elles, i així farà una gran obra als ulls de Déu. 1637
- 19** Respecte d'aquells que pateixen de mal d'estómac, jo he fet servir un remei que me l'ha curat en menys d'un mes. Cada matí prenia una sopa de pa torrat o ratllat, no gaire gran, i una mica més de pa amb un parell de pomes cuites, o bé algunes panses o algunes figues. Al vespre força menys. Així l'escalfor natural, que ja s'havia debilitat, podia no sols digerir el menjar sinó també els mals humors, els quals altrament amb medicació no acaben de curar-se mai. Aquest remei sembla dur als sentits, però val més suportar-lo durant un mes o poc més, que no pas passar-se tota la vida amb aquells dolors i amb perill de trastorns més importants. 1628
- 20** Pel que fa al fenc, encara que el preu és una mica baix, no perdi l'ocasió de vendre'l abans que arribi l'herba nova. Quan hagueu cobrat els diners del gra, envieu-los a Roma perquè hem de pagar al Sr. Fattorio cent escuts del Nadal passat, i més diners a altres creditors. 1641

- 21** Procuri organitzar les coses de manera que se'ls pugui donar continuïtat. I no fer, com acostumen alguns, que al principi es llencen amb gran entusiasme, i després es cansen i abandonen l'obra. 1642
- 22** A nosaltres, que no busquem riqueses, sinó ajudar els joves en el temor de Déu i en les bones lletres, ens és indiferent un poble o un altre. 1631
- 23** Pel que fa a enviar diners, facin el que puguin; sempre que n'enviïn, siguin pocs o molts, seran benvinguts; que Déu sap com estem, tenint aquí força deutes per pagar. 1633
- 24** Si hi ha rumors de guerra, procurin salvar les coses millors en el castell de Finale. Però mentrestant, preguin tots per la pau. 1629
- 25** On no hi ha silenci, no hi ha pregària. 1639
- 26** Aquest diumenge de quinquagèsima, el P. Castilla ha cantat solemnement la primera missa en el nostre oratori. Es trobava present l'Arquebisbe de Brindisi, Mons. Gavotto, i el Sr. Don Diego de Barrionuevo, procurador de la canonització de sant Isidre; ell, juntament amb altres dos principals, espanyols com ell, s'han quedat a dinar amb nosaltres; així que hem gaudit d'una solemne jornada. 1623
- 27** Beatíssim Pare: Perquè l'obra de l'Escola Pia, no menys útil que necessària a Roma per als pobres, sigui promoguda amb algun suport estable, sense causar cada semestre molèstia a Vostra Santetat, se suplica humilment tingui a bé recomanar-la a algun senyor Cardenal, al qual, per a aquest efecte, la vostra Santetat jutgi més convenient. 1607
- 28** A mi m'ha caigut de fa algun temps una tos molt freda per l'esquena i pels lloms, i els pares de la Congregació de Luca, m'aconsellen que vagi aquest estiu als banys d'aquella ciutat que diuen ser molt a propòsit per a aquests mals. 1615 (Sabem que no hi va anar).

MARÇ 2017

- 1** El que fa el savi des de bon començament, és el que realitza el neci al final i per força. 1640
- 2** No voldria que a causa de cartes de certs particulars de Roma, es desanimés la comunitat, sinó que tots han d'esperar en Déu beneït, i fer el que farà la de Roma en cas que el Papa resolgués alguna cosa en contra del nostre institut. Encara que alguns enemics van fent publicacions, no facin cas; només creguin el que jo avisi. 1647
- 3** Finalment, després de tantes diligències, hem descobert que per la relació que va fer el Visitador, juntament amb Monsenyor Assessor, s'ha fet un Breu en el qual, segons

es diu, la nostra Religió quedarà, si no ofegada, si més no malparada. El Breu encara no ha sortit a la llum. Així que surti, i s'espera que sigui d'aquí tres o quatre dies, li enviaré còpia detallada del seu contingut. 1646

- 4 L'astúcia de l'enemic arriba a tal extrem, que per impedir que un religiós assisteixi als actes comuns, li ofusca la ment de tal manera que li fa creure que, sense febre, està malalt i que no pot seguir els actes de comunitat, ni pot menjar les coses que normalment menja tothom. I així, a poc a poc, li pren l'esperit de pregària, el torna inquiet amb ell mateix i onerós i escandalós per als altres. Acostuma a ser una pesta greu i que fàcilment es contagia entre els religiosos. 1628
- 5 Procuri que aquests joves facin oració, perquè les nostres coses adoptin la veritable reforma que convingui; perquè aquesta setmana o, com a molt, al principi de la següent, s'han de reunir aquests Eminentíssims Senyors, tots els quals manifesten tenir una bona impressió de l'Orde. 1644
- 6 *El dia 6 de març, aniversari de l'erecció de la Congregació Paulina, serà el Dia central de l'Any Jubilar. Convidem tots els religiosos escolapis a la renovació dels seus vots, de manera solemne i pública, en el context del lloc on s'esdevé la seva presència escolàpia. Igualment, convidem tots els membres de les Fraternitats Escolàpies (allà on aquestes existeixin), a renovar aquest dia les seves promeses. I tot això en el marc d'una Eucaristia compartida i joiosa.*

De les nostres Constitucions:

14. Crist, el Senyor, va respondre amb plena consciència i llibertat a l'etern disseny del Pare, de salvar el món. Per amor a la humanitat, es va fer no-res fins a prendre la condició d'esclau i es féu obedient fins a acceptar la mort. I fou constituït per a nosaltres camí, veritat i vida, per tal d'aconseguir-nos la llibertat dels fills de Déu.

15. El nostre Salvador anà cridant els qui va voler per formar el grup dels seus deixebles. Després de la seva resurrecció els envià l'Esperit promès perquè poguessin avançar pel camí de les benaurances i anunciessin el Regne de Déu de paraula i d'obra i amb el testimoni de la pròpia vida, restant units íntimament amb ell.

16. De manera semblant, nosaltres, cridats des del dia del baptisme a la plenitud de la caritat perfecta, hem renunciat per amor al Crist a totes les coses i volem seguir-lo com a l'únic necessari en l'àmbit d'una comunitat de vida consagrada. Volem viure fidels en la castedat, joiosos en la pobresa i dòcils en l'obediència, a fi d'adherir-nos més íntimament al Pare i d'atendre més lliurement les necessitats dels germans.

24. I, a fi que puguem avançar sense entrebancs i amb renovada consciència pel camí de Jesucrist, cada dia renovarem la nostra oblació, unida a la del Sacrifici

Eucarístic, i refermarem els nostres vots. Ho farem de manera més solemne els dies de Nadal i de Pasqua.

- 7** Nosaltres aquí estem, setmana rere setmana esperant alguna bona resolució sobre el nostre Institut. Aviat els informarem. 1648
- 8** Espero que pugui doblar els diners perquè s'espera gran pobresa per estar la terra sense blat, i els soldats creixen en nombre pertot arreu. Que el Senyor hi posi remei, i trobem la pau. 1636
- 9** No es pot aconseguir que les coses surtin a gust de tothom. 1633
- 10** Fa bé de no donar crèdit a les coses que s'escriuen sobre la destrucció de l'Orde; perquè aquí hi ha diverses opinions sobre aquest particular, i hi ha diferents raons a favor d'una o altra part. Jo espero que la resolució no sigui tan contrària a l'Orde, als extrems dels quals alguns escriuen. 1646
- 11** L'assumpte del vi crec que, com que no han comprat a temps el grec a Ischia, no beurem aquí gaire bon vi; procuri agitar-lo de manera que pugui suportar una mica d'aigua. 1628
- 12** Vulgui el Senyor donar-li la gràcia, que no sols pugui acabar aquest convent de Guissona, sinó molts més en servei d'aquesta nació, a la qual Déu concedeixi la pau. 1639
- 13** Si aquest germà continua amb les seves bogeries de falsos èxtasis, treguin-li el vi dels àpats. I compleixin aquesta ordre meva sense cap rèplica. 1631
- 14** Respecte del germà Giovanni Battista, m'adono clarament que destorba més que no pas ajuda, en aquesta casa. Com més aviat pugui, que vostra reverència me l'envii perquè torni una mica al camí de l'esperit. 1628
- 15** És un bon principi de la vida espiritual el del propi coneixement i misèria, en el qual tots naixem, i també el de la ingratitud amb la qual, després de tants beneficis, hem correspost a Déu; i si s'exercita en això amb diligència, tal com ho mostra en la seva carta del 10 d'aquest mes, jo li asseguro que tindrà en aquesta vida com a premi algun coneixement de Déu, que és una ciència tan gran que una partícula del mateix avantatja totes les ciències humanes, darrere de les quals consumeixen els homes els millors anys de la seva vida, i per premi solen inflar i enorgullir els qui les posseeixen. El coneixement de Déu va beatificant l'home segons el grau que després del coneixement, l'home, creix en l'amor diví. L'exhorto a fer que cada dia la primera cosa sigui aquest estudi després del qual el Senyor li concedirà totes les altres coses que el món no coneix. 1630
- 16** Serveixi's del talent de cadascú, aprofitant el que cadascú té de bo. 1640
- 17** Acaba d'arribar en aquest mateix moment, al vespre, el secretari de l'Excel·lentíssim Vicari del Papa, el qual ha publicat el Breu en què es diu que cada casa de la nostra

Religió ha de governar-se per ella mateixa, sotmesa a l'Ordinari del lloc, com en la Congregació de l'Oratori de sant Felip Neri; que qui dels nostres vulgui passar a una altra Religió "etiam ad laxiorem", pot fer-ho; que en endavant no es pugui donar l'hàbit a ningú, si no és com els de l'Oratori, sense cap vot; que no hi hagi ni General ni Provincials, i que cadascú es governi segons les Constitucions que facin alguns Prelats, i que el col·legi Natzarè quedi sotmès a la Rota Romana. I de tot s'enviarà una còpia més extensa més endavant. Però V. R. no perdi els ànims, perquè esperem en el Senyor que tot se solucionarà, mentrestant, romanguem units. 1646

- 18** Finalment ha sortit el Breu, que manifesta clarament la ruïna del nostre Orde. Però jo espero que com més el mortifiquin, tant més l'exaltarà Déu. Envio el contingut d'aquest Breu, que, sens dubte, s'imprimirà, i l'enviarem a cada casa. I, mentrestant, enviï el Breu a Mons. Vicari. Desitjo que en totes les cases d'aquesta Província es visqui ara amb més observança i unió, i es vegi l'amor que cada un sent per l'Orde; perquè així, espero, seran ben vistos i ajudats pels seglars; i potser més que abans. Jo no deixaré de donar informació contínua de tot el que succeeixi; i doni bon ànim a totes les cases. 1648
- 19** Com més aviat millor, per terra o per mar, enviï aquell Germà cuiner que sap una mica d'apotecari, que em va enviar una caixeta de cedre ben preparat, ja que vull que durant algun temps, aquí a Roma s'exerciti amb el germà Paolo, que sap bé d'apotecari, per tal que pugui anar a Nàpols o a un altre lloc a fer les medecines necessàries per als nostres religiosos. 1639
- 20** És signe d'autèntica bondat alegrar-se que les pròpies obres siguin examinades i jutjades pels altres. 1640
- 21** He rebut una carta seva en la qual em diu que es troba amb molta inquietud perquè li atribueixen coses que no ha fet. Si és veritat que no ho ha fet, no ha d'estar amb pena, sinó suporti amb paciència per amor de Déu aquestes coses; i si les ha fetes, no s'ha de inquietar perquè és molt millor humiliar-se que, volent excusar-se, merèixer una forta mortificació. 1640
- 22** Finalment, sàpiga vostè com a cosa certa, que l'últim dissabte passat, a les 17, va ser publicat el Breu de Nostre Senyor pel secretari de l'Emm. Vicari, que conté: que tota casa de l'Ordre ha de governar-se per si mateixa, subjecta a l'Ordinari del lloc. Mentrestant, aquí segueixin el nostre estil, tant en l'ensenyament com en l'observança; i quan sigui intimat el Breu per l'Ordinari, llavors segueixin les ordres dels superiors, esperant que, mantenint aquí l'Institut en peu, el Senyor els retornarà l'ordre oportú per a servei del poble. Aquí es diu públicament que aquesta ha estat una operació dels Pares Jesuïtes perquè és un gran argument que alguns dels seus, en diverses províncies, han dit als nostres que aviat l'Ordre de les Escoles Pies s'extingiria. El Senyor els doni a tots la santa gràcia, i a nosaltres paciència i conformitat amb la seva santíssima voluntat. 1646

- 23** Dimarts passat a les 19 hores va aparèixer a Roma un prodigi extraordinari, que va consistir en un cercle a l'aire d'una grandària gairebé tan gran com tot Roma, de color blau, o per millor dir cendrós, amb quatre globus grans més resplendents que el cercle; aquests quatre tenien al mig un color irisat. Va durar gairebé una hora i va ser vist per la major part dels habitants i per gairebé tots els de les nostres escoles. Jo vaig pujar a la galeria més alta per veure-ho. I al voltant del sol hi havia un altre cercle del mateix color, però molt més petit i no va durar tant com el gran. El Senyor faci que sigui senyal de misericòrdia i ens beneeixi sempre. 1629
- 24** Em disgusta que estant junts a Gènova gairebé tots els relaxats d'aquesta Província, amb el seu mal exemple de paraula i d'obra per la ciutat, informant torçadament als seglars, hagin estat la causa que la Religió hagi perdut el crèdit i la bona opinió que tenia. 1640
- 25** *El dia 25 de març, aniversari de la vestició de l'hàbit dels primers escolapis, convoquem un Dia de pregària pels novicis de l'Orde. La nostra pregària per ells estarà inspirada per les Constitucions, demanant al Senyor que cada un d'ells sàpiga respondre a la seva crida, de manera sincera i generosa.*

De les nostres Constitucions:

103. Tots i cada un de nosaltres, confiant en el Senyor, que mai no deixa d'oferir el do de la seva crida, ens dedicarem amb interès progressiu a la tasca pastoral de suscitar vocacions i d'afermar-les, tot recordant les paraules del Senyor: La collita és abundosa, però els treballadors són pocs.

104. Acollirem amb esperit plaent dins la nostra família escolàpia aquells qui, empesos per la veu de l'Esperit, demanen d'entrar a l'Orde amb el desig de compartir la nostra vida i apostolat. Principalment amb el testimoniatge de la nostra joia, procurarem d'il·lusionar-los a abraçar la nostra forma de viure. I els ajudarem perquè responguin a la vocació rebuda amb sinceritat i altruisme.

112. Sota la direcció i la responsabilitat del P. Mestre, amb la cooperació de tota la comunitat, els novicis es van iniciant en la nostra forma de viure. S'han de formar en els elements fonamentals de la vida religiosa i en el temes capitals de la Història de la Salvació; se'ls ha d'instruir en la teoria i la pràctica de l'oració personal i comunitària, i han de participar sovint en les celebracions litúrgiques. Mitjançant la pràctica dels consells evangèlics, s'acostumaran gradualment a renunciar a tot allò que no escau al Regne de Déu i s'esforçaran, al contrari, per conservar sempre en ells la unió amb Déu i l'amor al proïsme.

- 26** Pel que fa a les classes, ha de donar bon exemple i vigilar l'esbarjo després de dinar. 1632
- 27** He rebut comunicació de Messina que l'Arquebisbe ha dit que tot i que la nostra obra li ha estat molt recomanada fins i tot pel Papa, està decidit a no acceptar-la a Messina. Ens és contrari un baró anomenat Bonvicino, molt amic d'aquell Arquebisbe. 1627
- 28** Conclogui vostè la venda d'aquelles dues finques, que jo aquí ho empraré en una vinya contigua a la ja comprada, que d'ordinari produeix 250 barrils de vi; potser l'aconseguirem per 400 escuts, i així tindrem una vinya que donarà 40 i més barrils de vi a l'any. 1637
- 29** Una sola paraula pot arruïnar tot un negoci. 1633
- 30** El Sr. Lorenzo Butio va mostrar l'any passat un gran desig, i va fer moltíssimes gestions davant meu, per introduir el nostre Institut de l'Escola Pia en aquesta Corporació de Cori, oferint casa als pares que hi vagin. Va fer també que el Sr. Cardenal Ginnasio m'exhortés a abraçar aquesta empresa; i des de llavors fins ara m'ha manifestat sempre moltes ganes de portar el nostre Institut a Cori. 1639
- 31** Vagi a Saluzzo i a Manta quan li sigui més còmode, perquè en això no tinc pressa, sinó més aviat vull donar allargues, ja que no veig la manera de satisfer tan aviat els desitjos d'aquella gent. 1633

ABRIL 2017

- 1** És necessari complir fidelment les Constitucions. I a qui no li agradi, que se'n vagi a una altra religió, que no en falten. 1634
- 2** *El dia 2 d'abril celebrem habitualment el Dia de les Missions Escolàpies. Serà bo dedicar aquesta jornada a la reflexió i pregària sobre l'esperit missioner de l'Escola Pia i per a tots aquells i aquelles que assumeixen amb disponibilitat missionera el seu enviament a les noves presències de l'Orde.*

De la Carta apostòlica als Consagrats, en l'inici de l'Any de la Vida Consagrada, escrita pel papa Francesc el 21 novembre de 2014 (paràgraf II, 4):

Espero de vosaltres, també, allò que demano a tots els membres de l'Església: sortir de si mateixos per anar a les perifèries assistencials. "Aneu per tot el món", va ser l'última paraula que Jesús va adreçar als seus, i que ens continua adreçant avui a tots nosaltres (cf. Mc 16,15) i a tota una humanitat que espera: persones que han perdut tota esperança, famílies en dificultats, nens abandonats, joves sense cap futur, malalts i ancians abandonats, rics farts de béns i amb el cor

buit, homes i dones a la recerca del sentit de la vida, assedegats de la realitat divina...

No us replegueu en vosaltres mateixos, no deixeu que les petites baralles de casa us asfixiïn, no resteu presoners dels vostres problemes. Aquests es resoldran si aneu fora, a l'ajuda d'altres, a resoldre els seus problemes i anunciar la bona nova. Trobareu la vida donant vida, l'esperança donant esperança, i l'amor estimant.

Espero de vosaltres gestos concrets d'acollida als refugiats, de proximitat als pobres, de creativitat en la catequesi, en l'anunci de l'Evangeli, en la iniciació a la vida d'oració. Per tant, espero que s'alleugereixin les estructures, es reutilitzin les grans cases a favor d'obres més d'acord amb les necessitats actuals d'evangelització i de caritat, i s'adaptin les obres a les noves necessitats.

- 3 És curiós veure com alguns que vivien a casa seva qui sap com, ara s'irriten si se'ls serveix fred el menjar. 1634
- 4 Com hauran sentit de viva veu del Sr. Capità Quintilià, el Sr. Cardenal Giustiniani, el nostre Protector, ha obtingut llicència del nostre senyor Pau V perquè puguem anar allà, a fer la caritat d'oferir-los el nostre exercici de les escoles. 1618
- 5 Pel que fa a anar a ajudar els monjos el dia de Sant Benet, quan ho demanin una altra vegada, pot dir que té ordre del Superior de no anar-hi. 1628
- 6 M'agradaria que es tingui cura de les escoles amb la diligència deguda, perquè l'adversari s'avergonyeixi, no tenint res de dolent a dir de nosaltres (Tit 2,8). 1626
- 7 He llegit el seu foli escrit per les dues parts i li tinc compassió, perquè no sap tenir la paciència necessària per ser bon deixeble de Crist. Diu bé i d'acord amb raó que no hauria de patir, però si Déu vol que pateixi en aquesta vida per no fer-lo patir en l'altra, em sembla que qualsevol persona prudent ho prendria per una gràcia. 1635
- 8 Per les coses necessàries hauríem de fer totes les diligències necessàries. Que els mitjans humans no estan prohibits, especialment als pobres que viuen d'almoïna com nosaltres. 1628
- 9 Quan els nostres religiosos es trobin en algun castell on se celebren oficis de morts amb molta solemnitat de missa cantada i convits, amb molts sacerdots i germans, podran aplicar la missa pel difunt, i si els donen la caritat, prendre-la, però no acudeixin de cap manera al convit. 1631
- 10 Em disgusta que haguem pagat els llibres a la confraria per més del que valen. Jo m'acontentava que ens donessin vuit escuts per la nostra part i que la confraria es quedés amb la resta; però ells s'ho han manegat perquè ens els quedéssim nosaltres i que els donéssim dotze escuts. Crec que ha estat un acord del pare Stefano, que ens ha arruïnat una bona part d'aquell llegat per no saber parlar o, per dir-ho millor, per parlar massa sense necessitat. 1627

- 11** Dels 48 escuts del mocador, en el qual en tenia 100, me'n falten, i no sé on han anat a parar. 1637
- 12** Demostrarà ser veritable pobre de la Mare de Déu si no té afecció a cap altra cosa que a la glòria de Déu i a la utilitat del proïsme. 1631
- 13** Observi puntualment les Regles perquè ningú pugui dir que no existeix aquí la deguda observança; i hi ha aquí qui es fixa en tot. Poseu tota diligència en totes les coses. 1624
- 14** Cerqui un picapedrer per fer la porta, però no es comprometi, perquè, si demana trenta escuts, jo l'aconsegueixo fer per vint, i millor feta. 1640

15 *El dia 15 d'abril és l'aniversari de l'aprovació de les noves Constitucions de l'Orde, renovades segons les directrius del Concili Vaticà II. Per això, desitgem convertir aquesta data en un dia de discerniment sobre les claus de renovació de l'Escola Pia.*

Del Capítol General 2015, Claus de Vida de l'Orde (pp. 9 i 10):

LES CLAUS DE VIDA DE L'ORDE proposades pel 47è Capítol General, són les següents:

1. Pastoral Vocacional, en la línia d'una Cultura Vocacional.
2. Formació Inicial, en una línia de Qualitat i Comunió.
3. Vida Comunitària, en la línia d'aprofundir en allò que és essencial: el seguiment comunitari del Senyor i la cura de les mediacions i opcions que ho fan possible.
4. Formació Permanent, en la línia d'un procés integral de creixement vocacional.
5. Ministeri Escolapi, en una línia d'identitat escolàpia, qualitat educativa i pastoral, missió compartida i atenció preferencial pels pobres.
6. Integració Carismàtica i Missió Compartida, en la línia d'aprofundir i compartir el nostre carisma, des de vocacions diferents i en creixent comunió.
7. Economia, en una línia de creixement de la nostra coresponsabilitat i de garantia de sostenibilitat integral de l'Escola Pia.
8. Reestructuració, Consolidació i Expansió de l'Orde, en la línia de cercar les millors estructures per al creixement de la nostra vida i de la nostra missió i per continuar construint l'Orde als llocs on ens sentim enviats.
9. Carisma calassanci en la línia de viure l'esperit de Calassanç com aquell que continua fundant l'Orde cada dia, i aprofundir en la seva persona i en el seu carisma, com a referència central del procés que estem vivint.

Aquestes línies han estat aprovades pel 47è Capítol General de l'Escola Pia. Les nou "claus de vida" corresponents no es prioritzen, perquè considerem que s'han d'impulsar totes i de forma sistemàtica.

- 16** Si per casualitat el Sr. Galileu Galilei demanava que alguna nit es quedés amb ell el P. Clemente Settimi, permeti-ho i Déu vulgui que sàpiga treure'n el profit degut. 1639
- 17** (Al P. Alacchi, a Guissona) Fa molts mesos que no he rebut carta ni notícia de V. R., encara que jo he escrit algunes vegades; però les dificultats del passatge per mar han de ser l'obstacle d'aquesta correspondència. Déu sap com ho sento. Pel que fa a l'obra de les escoles (a Guissona) em fa témer haver sentit que Monsenyor Il·lm. Bisbe Duran, està ocupat en altres coses de més importància, que suposen grans despeses i que si no se n'ha oblidat, de fet, s'ha refredat almenys una mica; i igualment que l'Ajuntament de la vila, gravat per tantes despeses a causa de la guerra, està gairebé exhaust; de manera que aquestes obres o s'hauran interromput o almenys se'ls ajudarà molt lentament. He escrit sobre aquest particular moltes vegades, desitjant ser informat àmpliament sobre el cas. 1640
- 18** Potser hagi sentit V.R. que el Papa ha nomenat un Visitador Apostòlic per calmar els disturbis que en ocasió del P. Mario succeeixen actualment a la nostra Religió; esperem en Déu beneït que per mitjà d'aquest Visitador Apostòlic se solucionin les nostres qüestions. 1643
- 19** Envio el germà Carles per comprar 24 barrils de vi per al col·legi Natzarè. Els diners els entrego de seguida aquí, al comptat, a qui porti el vi. Procurin que el vi sigui bo i no li hagin fet cap barreja o frau. 1632
- 20** (A l'Església Parroquial d'Ortoneda). D'acord amb les presents, es concedeix llicència de fer reserva del Sagrament a l'església parroquial de la Benaurada Mare de Déu d'Ortoneda, per causes molt justes, que commouen la nostra ànima. En testimoni de la qual cosa, concedim les presents, signades de pròpia mà. Ortoneda, a 20 abril 1591. Calassanç, oficial de Tremp. 1591
- 21** Vagi i esperi els companys que enviaré en poques setmanes, perquè obrin escola en aquesta ciutat. I per caritat, amb diligència i amb bon exemple, faci que s'esforcin a donar a conèixer quina és la idea de la nostra obra. Perquè la primera impressió de les coses difícilment s'esborra. 1631
- 22** No perdi la pau per cap esdeveniment, per greu que sigui. Més aviat procuri mantenir el cor tranquil i unit a Déu mitjançant la pregària quan estigui més inquiet. El Senyor acostuma a calmar la tempesta. 1628
- 23** Aprofiti que Nostre Senyor Urbà VIII està a Castel Gandolfo per trobar algunes almoines per a aquesta casa, que en té tanta necessitat. 1630
- 24** Pel temps tan regirat, no poden sortir les galeres en què jo pensava anar. Així que he acordat —no amb el repartidor, que, com que aquesta setmana té molts passatgers,

exigeix que li paguin molt bé, més que d'ordinari— sinó amb una carrossa de quatre cavalls, que espero que surti demà diumenge, sense falta; i arribaré, amb l'ajuda del Senyor, en cinc o sis jornades com a molt, que serà divendres vinent, amb un sol acompanyant. 1627

- 25 Les coses fetes amb precipitació i potser sense una pregària prèvia, que seria necessària, solen engendrar pensaments empipadors. 1628
- 26 Jo no espero res més que la comoditat de tenir Capítol General per treure'm de damunt aquest pes continu, al qual només m'hi pot obligar el Papa. 1631
- 27 Tinc entès que el P. Josep Valuta de St. Tomàs d'Aquino té i toca la guitarra a l'espanyola, cantant coses profanes, i a la siciliana, i fins i tot en públic. Ordeni-li de part meva que es desprengui immediatament de la guitarra. A casa no hi ha d'haver-hi cap altre instrument que la campana. 1640
- 28 Per petita i dèbil que sigui una planta, si un bon jardiner s'esforça en cuidar-la, en poc temps la veurà créixer, florir i fins i tot carregada de fruits. 1635
- 29 Pel que fa a aixecar el mur a l'hort, aixequi'l com més aviat pugui, per no ser vistos pels veïns. 1628
- 30 Un gentilhome m'ha demanat que, per deu o quinze dies, se'l pugui acollir a casa de la Duchesca, durant el temps que pugui gestionar alguns negocis. Procuri vostè destinar una habitació i donar-li satisfacció en el que necessiti. 1640

MAIG 2017

- 1 Si tingués una mica més de paciència i d'humilitat, no cridaria contra ningú. 1638
- 2 Tindrem cura també de l'ajuda per a la fundació de Polònia, esperant que vostè, com a Provincial i fundador d'aquelles dues cases de Polònia, les porti endavant. 1643
- 3 Aquest matí penso aixecar-me del llit per sentir Missa a l'oratori. Aquests metges no acaben de curar-me el petit tumor que tinc al turmell del peu dret i temo quedar-me sempre així, ja que fa més de tres mesos que intenten curar-lo i no ho han aconseguit tot i els molts remeis que s'han emprat. Tot sigui per a major glòria del Senyor. 1626
- 4 Si no s'ajuda a vostè mateix i no canvia, serà sempre com un zero que no serveix per a res. Ni per a vostè, perquè no tindrà esperit; ni per als altres, perquè no tindrà forma d'ajudar-los ni en lletres ni en pietat. Procuri doncs aprendre una cosa i l'altra. 1631
- 5 Exhorto tothom a guanyar el cel, que ara es pot aconseguir tan fàcilment, perquè després del pas de la mort, no es penedeixin sense donar fruit, per no haver aprofitat l'ocasió que ara tenen. 1634

- 6 He vist com m'escriu, i sobre la resolució presa en el Consell no tinc cap disgust, perquè més llibertat tindrem per anar on amb tanta insistència, i persones de gran importància, ens demanen. 1626
- 7 (Professió solemne) Jo, Josep de la Mare de Déu, Calassanç de cognom, de la diòcesi d'Urgell, Superior General de l'Orde dels Pobres de la Mare de Déu de l'Escola Pia, prometo a Déu Pare Omnipotent, i al Fill, i a l'Esperit Sant, i a la Mare de Déu, i al nostre santíssim senyor Gregori XV, i als seus successors, i també, quan sigui necessari, als meus Superiors legítims, en mans de l'Il·lm. i Revm. Senyor Pere Llombarda, Arquebisbe d'Armacano, primat d'Hibernia (Irlanda), summa pobresa, castedat i obediència, i, d'acord amb ella, especial cura de l'educació dels nens, segons la fórmula del Breu de Pau V, continguda en les nostres Constitucions, i en virtut del Breu de Gregori XV, expedit el dia 28 abril 1622. Aquesta professió i vots —malgrat els obstacles que puguin existir, i als quals ara renuncio lliurement i totalment— vull que siguin sempre fermes, ratificats i vàlids. En fe de tot això, signo tot el que he escrit. A Roma, a 7 maig de 1622.
- 8 *El dia 8 de maig celebrem la festa de la benaurada Verge Maria, Mare de Déu de l'Escola Pia. Demanem que en totes les presències escolàpies renovem la consagració de l'Escola Pia a la figura de Maria.*

De les Constitucions de l'Escola Pia:

23. La Verge Maria, unida íntimament al seu Fill amb perfecta comunió de cor, fidel col·laboradora seva en la Passió i partícep primera de la Resurrecció, ha de ser per a nosaltres guia lluminosa en el seguiment de Jesucrist. Ella sempre estarà present perquè pugui traslluir-se en nosaltres la imatge del Fill, i perquè els nostres deixebles aprenguin a cisellar en ells mateixos aquell que ella va engendrar i educar.

42. Amb la lectura assídua de la Sagrada Escriptura, anirem aconseguint un coneixement més profund de Déu i del seu pla salvífic. Imitarem, així, la Verge Maria, que meditava sempre en el seu cor la Paraula divina, la hi conservava fidelment, s'endinsava progressivament en el misteri de Crist i magnificava plenament el Pare.

- 9 A tot arreu estem obligats per les nostres Constitucions a certs exercicis espirituals diaris, al matí i a la tarda. No els podem abandonar. No podem abandonar el nostre creixement espiritual, ni per haver d'ajudar els altres. 1633
- 10 Esforç's en no tenir cap enemic, i faci el bé a tothom. I d'amics, millor tenir-ne pocs, perquè són pocs el que conserven la veritable amistat. 1631

- 11** Sembla impertinent i fora de raó la proposta de dur armes que li han fet aquests religiosos. I ha obrat santament d'anunciar-los l'excomunió i altres penes corporals, per evitar qualsevol ocasió d'algun despropòsit. 1640
- 12** Aquest matí, 12 de maig, m'ha portat la carta de V. R. el sacerdot que ve a Roma pels assumptes de Mons. l'Il·lm. Bisbe d'Urgell Pau Duran, i amb ell dos més de la mateixa diòcesi. Els he ofert fer tot el que pugui al seu servei. Per les cartes seves m'he assabentat del viatge amb l'arribada a Sanaüja i de la bona acollida dispensada per Mons. Il·lustríssim Bisbe, a qui presentarà els meus respectes i besarà la sagrada vestidura. Pel que fa a fundar un noviciat, em sembla més a propòsit Guissona que Sanaüja. Si al Senyor li plau que es faci noviciat aquí, al seu temps procuraré enviar alguns subjectes apropiats, ja que espero gran profit en aquesta nació, que amb els forasters que es porten bé és afectuosa i pia com cap altra nació. Pregaré tots els dies al Senyor perquè concedeixi gràcia a V. R. per a aquesta fundació, ja que per part de Mons. Il·lm, sé que no faltarà. I com que moltes vegades vénen correus de Barcelona a Gènova, espero que em doni compte cada mes. 1638
- 13** Tant de bò entengués tothom el gran mèrit d'ajudar a la bona educació dels minyons, principalment els pobres, perquè segur que s'afanyarien per veure qui ho fa millor. 1638
- 14** És millor poc, en pau i en gràcia de Déu, que molt amb pertorbació de l'ànima i amb inquietud. 1639
- 15** Em sembla un gran despropòsit tenir alguns dels nostres a Cosenza vivint en barraques i patint moltes incomoditats, sense ser de cap utilitat per a la gent del poble. 1638
- 16** Pel Cambrer Escala de Benavarri he escrit a V. M. explicant el meu camí i arribada a Roma i fins avui, beneït sigui Déu, he tingut salut... Vaig pretendre, només arribar, una canongia d'Urgell i per mitjà d'un Cambrer secret del Papa vaig tenir la gràcia de dit Canonicat. Però el vaig tenir, sense saber-ho, més de quinze dies. Però el Datari, per ser nou jo a la cort, de cap manera no va voler que l'obtingués per aquesta vegada, oferint-me que a la primera ocasió em faria mercè. Va sentir-ho molt el secretari i fins i tot el Cambrer i han proposat que en tenir avís d'alguna vacant, es mobilitzaran de seguida. Jo confio que així sigui... 1592
- 17** M'alegro no poc per l'òptima elecció del Patriarca. El Senyor l'assisteixi sempre en totes les seves actuacions, perquè, com a bon pastor, guïï les seves ovelles a les pastures i delícies del Paradís. No tinc prou atreviment per obsequiar-lo, perquè Senyors tan grans tenen altres congratulacions i negocis greus, pel que amb freqüència no poden dedicar-se a gent tan baixa i vil com som nosaltres. Faré amb gust oració per ell al Senyor, que serà millor que la congratulació exterior. 1631
- 18** Com m'agradaria que els nostres caminessin amb santa senzillesa i no es mosseguessin els uns als altres, sinó que s'ajudessin i es defensessin. 1630

- 19** La virtut es troba en les coses difícils i en la perseverança. 1634
- 20** Pel que fa al vi, aquí no n'hi ha, i si n'hi ha és molt car; crec que surt a compte comprar-lo a Roma. Així que, si en troba de bo, faci provisió de dues o tres bótes, que aquí, com a molt, en podrem obtenir una. Quant als 15 o 16 formatges arribats de Cesena, ha de saber que eren per al secretari de Mons. Cesi. Per això, no s'haurien d'haver tocat sense donar avís. Ara cal trobar-ne uns altres i enviar-los. 1632
- 21** Ja que s'han perdut les medalles que he enviat fa pocs dies, n'envio mil dues-centes de la benedicció ordinària, perquè el P. Joan Esteve pugui correspondre a la devoció de tants que les desitgen. 1627
- 22** He sabut que a Narni, a la sala gran de les escoles, es permet jugar a pilota, i que de vegades rebota a la imatge de la Verge Santíssima... 1627
- 23** Em disgusta molt que haguem de canviar aquest pla de l'obra a caprici de cadascú; així no ho acabarem mai, perquè el que agrada a un no agrada a un altre; cada un pensa que el seu criteri és el millor de tots. El Senyor ens doni paciència. 1629
- 24** Els judicis de Déu són inescrutables. A tots en general els sembla cosa terrible que duri tant la pesta en aquesta ciutat en particular. El Senyor doni a tots la comprensió de la causa, i els doni després ànim eficaç per posar-hi remei. 1631
- 25** Tot el fruit que pugui donar en la religió és obra de Déu. 1637
- 26** Li he escrit que no aprovo de cap manera intentar que vagin alumnes de Venècia a Cesena, ni a Ancona; que, si s'obren escoles a Ancona, i alguns volen acudir a les nostres escoles, els farem la caritat com als altres; però, d'altra banda, no vull un altre problema d'alumnes fora de l'escola. 1637
- 27** No em posi mai «Reverendíssim», sinó només P. General ... 1626
- 28** Marxi uns dies al seu poble, que si els aires nadius no l'ajuden, cap aire no l'ajudarà. 1623
- 29** Perseveri vostè en el seu bon propòsit, perquè no sols es farà bé a vostè mateix, sinó que potser induirà altres a imitar-lo. 1638
- 30** Li responc al P. Carles que no sols ha de fugir i evitar el mal, sinó que també ha d'evitar-ne la sospita. 1630
- 31** *El dia 31 de maig, aniversari de la declaració de Glicerio Landriani com a Venerable, és el Dia de pregària per les Vocacions Escolàpies. Desitgem que en totes les nostres comunitats i obres preguem el Senyor dels sembrats, per tal que envii més segadors als seus camps.*

Dionisio Cueva, Calasanz. Mensaje espiritual y pedagógico:

333. Pregui Déu que ens faci el do de moltes i bones vocacions. Si tinguéssim aquí noviciat, de vocacions en trobem, però vaig amb molt de compte (6-11-1626).

336. Sigui prudent i considerat en admetre novicis, perquè en conèixer la seva vocació consisteix el profit i l'èxit de la religió (15-11-1627).

340. Li dic que faré oració i pregaré de debò tant com sàpiga el Senyor perquè l'il·lumini per no errar, perquè es tracta de *summa rerum*, que és la vocació (19-10-1629).

349. M'alegra que hi hagi uns quants joves en disposició de ser veritables pobres de la Mare de Déu, per estimació al Senyor. Si és sincera, la vocació anirà confirmant-se en el temps fins a la propera primavera. I llavors enviï'm novament la seva opinió i també la dels altres pares. Digui'ls que preguin perquè si ha de redundar en glòria de Déu, acabi bé el negoci (13-2-1636).

JUNY 2017

- 1 Desitjo que es compleixi aquell proverbi que diu: amb la pau creixen les coses petites; amb la discòrdia s'esvaeixen les grans. 1639
- 2 Dies passats han concedit llicència perquè puguin tenir en aquesta casa un jovenet, poc de fiar, recomanat de sa Altesa, amb el supòsit que ha d'aprendre en aquesta casa lletres i bons costums. Tinguin cura especial d'aquest jovenet, encomanant-lo a la supervisió d'algú que sigui molt expert. 1640
- 3 Jo tinc el peu bastant inflat des de fa quatre o cinc dies i no puc anar a cavall; si tinc ocasió d'aprofitar alguna carrossa, vindré de seguida. 1630
- 4 Veient la varietat de teles que es fan servir per vestir els nostres religiosos, i fins i tot de tal qualitat que desdii de la nostra pobresa, i volent sortir al pas d'aquest desordre, i moderar perquè a Itàlia tothom es vesteixi de la mateixa qualitat de tela i segons la nostra pobresa, ordeno a vostè que per vestir els nostres en aquesta casa, en el futur no es compri cap mena de tela, sinó que comunicarà aquí la quantitat que en necessita, i la hi proveiran; i enviï uns quants diners, per poder fer les comandes de les llanes. 1639
- 5 Si vostè pot portar aquí el cavall de Poli, li retornarem els diners, que són vint escuts, perquè no es troba un cavall tan bo, sobretot ara, quan es recullen les collites. 1638
- 6 (A Joana Calassanç, a Benavarri) Per no perdre l'ocasió d'aquests dos pelegrins de Peralta de la Sal, m'ha semblat oportú escriure donant noves de la meua salut, que per la gràcia de Déu és millor del que jo mereixo, i també per recordar-li com a germà seu, que procuri amb tota diligència d'acabar el curs de la seva vida en gràcia de Déu, que tota la resta és vanitat, i el mateix dic al meu nebot Josep Blanc. Jo no

deixo de pregar contínuament per tal que el Senyor els doni gràcia com jo els la desitjo. 1628

- 7** No m'acabo de decidir a demanar-li al Senyor que l'alliberi de les tribulacions, sinó més aviat que li doni paciència per suportar-les i un gran amor per no sentir-les. 1631
- 8** Procuri que els nostres, a més de la bondat interior, tinguin una modèstia exterior molt religiosa. 1642
- 9** Pel que fa a aquests germans nostres que es neguen a treballar una mica a l'hort, sàpiguen que desconeixen el fruit que s'obté d'aquest treball, no sols pel que fa al mèrit sinó també pel que fa a la salut corporal; exhorti'ls de part meua a fer cada dia una mica d'exercici. 1628
- 10** Em sembla innecessari haver celebrat la festa amb tant de soroll. Han de procurar ser més senzills i fer menys desordre. Tanta pólvora i morters no m'agrada gens. 1628
- 11** El temps de la tribulació i de la mortificació haurien de fer créixer la virtut i la perfecció. 1647
- 12** L'egoisme fa fora la humilitat, i sense aquesta, els religiosos, no ho són més que de nom. 1638
- 13** L'observança és el camí de la perfecció. 1637
- 14** He vist la llista de deutes d'aquesta casa, i els dic que de la mateixa manera que els han sabut contreure, també han de saber com pagar-los, i ser capaços de tenir una mica més de cura en el futur. 1629
- 15** És necessari mortificar el fervor quan es predica i no passar d'un quart d'hora, ni cridar amb veu sonora. Sigui l'homilia familiar, senzilla i espiritual. 1630
- 16** Jo no crec ni en la primera ni en la segona carta. Però a la tercera, quarta i cinquena, se li hauria de començar a donar algun crèdit. 1640
- 17** Espero que no falti en la nostra religió qui tingui per gran benefici humiliar-se, no solament a ensenyar cal·ligrafia i aritmètica, sinó fins i tot a ensenyar a llegir als pàrvuls. 1645
- 18** En aquesta escola la tasca principal —a més d'ensenyar la primera gramàtica, a escriure i àbac— és ensenyar el sant temor de Déu, perquè d'aquesta escola van al món a aprendre algun ofici i és molt important que tinguin ben après el sant temor de Déu. 1637
- 19** La relaxació, si no es corregeix, creix amb gran facilitat, molt més que la virtut. Per això és necessari impedir-la des del principi. 1642
- 20** Quant al tast del vi, no em desagrada, encara que no és gaire generós, ni suportarà gaire l'aigua; però miri si pot aconseguir-lo a un preu una mica menor. 1626

- 21** Convé usar tota paciència i caritat amb els nens, per guiar-los pel bon camí. 1624
- 22** Jo estic amb un refredat gran des de fa més de vuit dies, que algunes vegades em causa una mica de febre catarral. 1630
- 23** El religiós ha de callar les seves virtuts, les culpes del proïsme i les paraules inútils, evitant, tant com pugui, converses inútils i alienes al seu estat i ofici, lectures vanes, quimeres, capricis i altres afectes amb els quals es pot apassionar i mantenir interiorment converses amb ell mateix, mogut pels seus capricis. 1636
- 24** Voldria que tingués un cor molt ampli, a imitació dels antics fundadors de nous instituts, que en els seus principis van fer coses grans amb pocs homes. 1616
- 25** M'alegro de debò que s'hagi ordenat de capellà, perquè espero que així creixi en el coneixement de les coses espirituals i eternes, i es tornarà més apte per ajudar els altres. 1644
- 26** Preguem perquè el Senyor ens enviï subjectes aptes no només pel noviciat, sinó també pels estudis. 1632
- 27** Per part meva, he desitjat visitar alguns llocs de gran devoció que hi ha per Itàlia, com són la santíssima Casa de Loreto, el Mont Verna on Sant Francesc rebé les llagues, Montecassino i Monte Vergine i altres, i tornar a Roma per a l'Any Sant. Tot això encara no ho he pogut fer de moment, però espero poder-ho fer, amb el favor de Déu. 1599
- 28** Hem rebut tres bótes de vi, i ara enviem vint-i-set escuts per les dues anteriors. El vi necessita ser millorat amb el vi de Belletri, ja que és molt fluix. Encara en caldrà una cisterna més, o potser dues. Procurarem aconseguir-les en un altre lloc. 1626
- 29** Nosaltres no podem anar en contra de la necessitat i estretor dels temps. 1633
- 30** Aquí s'ha emanat un Decret, si bé encara no s'ha executat, que diu que tots els convents de regulars que no tinguin quatre sacerdots han d'estar subjectes a l'Ordinari. Totes les congregacions i ordes s'esforcen tant com poden per impedir-ho. Del que resulti, ja se'ls informarà. 1629
- 31** Prego el Senyor en les meves pobres oracions que li il·lumini l'enteniment perquè ocupat en les coses eternes, menyspreï les coses terrenals i temporals, i en això insistiré mentre el Senyor es complaui en mantenir-me en aquest miserable desterrament. 1641

JULIOL 2017

- 1** No perdi mai la calma, perquè és un gran do de Déu que l'home sigui amo de si mateix i un gran exemple per als altres. 1638
- 2** Aquells senyors del Sant Ofici van aconsellar-nos, de paraula, que ens dediquem, d'acord amb el nostre ministeri, a ensenyar als nens la doctrina cristiana juntament

amb les lletres. I això no suposava cap menyspreu per la nostra religió, sinó un consell i exhortació santa. I a l'Església de Déu això donaria molt de fruit. 1639

- 3 En aquests mesos de calor tingui més cura de la salut dels germans. 1622
- 4 Saludi tothom de part meva, i digui'ls que 'in tribulatione perficitur virtus' (2Cor 12, 9); i que sàpiguen créixer i ser constants en el servei a Déu, perseverant fins al final, on està preparada la corona per als qui es mantindran fermes. 1648
- 5 De Florència tenim males notícies: sembla que torna novament la pesta; i les notícies de Venècia, encara són pitjors. 1631
- 6 Hem de procurar que els nostres tinguin en la seva habitació alguna comoditat, ja que el ministeri és tan pesat. 1632
- 7 Avanci amb humilitat i procuri fer una bona collita de mèrits mitjançant una gran paciència. 1628
- 8 *El dia 8 de juliol, Dia de les Llars d'acollida d'infants, volem viure'l com una Jornada d'atenció al nens pobres, tresor de l'Orde. Aquest dia us convoquem a tots i totes a renovar el nostre compromís en favor dels més necessitats.*

Ministeri d'atenció als pobres per a la transformació social (Josep Calas- sanç, Documents fundacionals de l'Escola Pia, Ed. Eumo, pp. 73-74):

49. No us mancarà l'ajuda del Senyor, sobretot si ateneu amb amor els alumnes pobres i els ensenyeu amb tota dedicació el sant temor de Déu a la vegada que les lletres; insistiu en això quan visiteu les classes.

50. Pel que fa a l'admissió d'alumnes pobres, vós feu santament de rebre tots els que vénen, ja que per a ells ha estat creada l'Escola Pia. El que fem per a ells és a Crist beneït a qui ho fem.

51. Estigueu atents constantment a fer-vos més aptes per ensenyar als pobres la cal·ligrafia i l'aritmètica, juntament amb el sant temor de Déu. No us amoïneu tant d'acceptar més alumnes grans a la vostra escola, com d'atendre els pobres.

52. Tant de bo que tots entenguessin com n'és de meritori treballar en la bona educació dels nois, especialment dels pobres. Si fos així, tots rivalitzarien per veure qui podria ajudar-los millor, i en traurien una gran felicitat i consol en el propi treball.

53. Qui no té l'ànim d'ensenyar als pobres, o no té la vocació per a l'Escola Pia, o l'enemic la hi ha robada.

54. Han introduït el mal costum de vendre a l'escola, als alumnes, plomes, paper, regles i agulles, que abans, quan no hi havia tanta relaxació sinó més bon esperit en els nostres, se solien donar gratuïtament als pobres.

55. No podeu fer una cosa més del meu gust que ensenyar amb tot interès l'aritmètica a tal Pare i a tots els qui la vulguin aprendre, perquè aquesta ciència i la

seva pràctica són de molta utilitat per als pobres, que no tenen un capital del qual puguin viure sense treballar.

- 9** Pregueu el Senyor que ens enviï un Papa que sigui reformador de tots els errors passats i afavoridor de totes les virtuts, cosa que ens concedirà el Senyor si li ho demanem devotament. 1623
- 10** Lamento moltíssim que entre religiosos hi hagi aquestes antipaties i xafarderies que corren d'una banda a una altra: tot això apaga la caritat i engendra certes aversions que són la pesta de la Religió. 1639
- 11** (Al P. Alacchi, a Guissona) Ja que la nació catalana no té igual en tot el món pels qui es porten bé amb ells i al contrari amb els qui es porten malament. 1638
- 12** He rebut de V.R. dos plecs, el primer escrit a Sanaüja i el segon a Guissona, i en aquests m'explica l'inici donat a la construcció a la vila de Guissona, que crec que és el lloc més a propòsit en tota la diòcesi d'Urgell. He rebut també algunes escriptures autèntiques a favor de la construcció i igualment alguns escrits a propòsit, lloant la fundació; espero que amb tan bon principi, resultarà un final òptim. 1638
- 13** Abans d'ahir van ficar a la presó secreta al P. Glicerio Newman, ara sacerdot, pels diners que es va endur d'aquestes terres. 1647
- 14** Aquí s'ajunten molts soldats. I, segons m'han dit, han col·locat barreres a les portes i posaran sentinelles. El Senyor ens alliberi de la guerra i ens beneeixi sempre. 1629
- 15** Els religiosos que desitgen servir Déu s'acomoden a qualsevol país. I llavors Déu té cura particular d'ells. 1634
- 16** El 16 de juliol de 1767, Climent XIII canonitza Josep Calassanç. Aquella nit s'il·luminaren, com era costum, amb torxes, la cúpula, la façana i les columnes de Sant Pere.

Pregària a sant Josep Calassanç:

Oh Déu,
Vós dotàreu sant Josep Calassanç, prevere,
amb tanta caritat i paciència,
que es donà constantment a l'educació dels minyons
i a formar-los en la virtut.
Feu que els qui el venerem com a savi educador,
l'imitem sempre com a apòstol de la veritat.
Amén.

Amb el cor ple d'alegria
a Vós canten els infants:
*Del jovent sou mestre i guia,
Sant Josep de Calassanç.*

...

La vostra excelsa Patrona
a Montserrat visiteu,
i bon guiatge Ella us dóna
en la via que cerqueu;
perquè la Verge Maria
és l'estel dels vianants.

...

Per remei de la ignorància,
per consol del dissortat
i per mestre de la infància
el bon Déu us ha triat;
heu fundat l'Escola Pia,
planter de bons cristians.

...

Amb el cor ple d'alegria,
a Vós cantem xics i grans:
*Del jovent sou mestre i guia,
Sant Josep de Calassanç*

- 17** Demano al Senyor que, on no puguin arribar les meves forces, supleixi Ell amb la seva gràcia amb tanta abundància que, plens d'ella, avancin alegrement pel camí emprès de la salvació que obtenen els perseverants, havent estat escrit: 'no el qui comenci, sinó el qui es mantindrà ferm' (Mt 10,22). 1643
- 18** Pel bé comú ha de desaparèixer qualsevol tipus de tafaneria, en la qual segur que s'hi troba com a conseller el dimoni, i és el verí de la religió. 1637
- 19** He vist com V. R. m'escriu sobre la Gramàtica que diu haver acabat. Estimo en molt que hagi estat aprovada per homes molt entesos i que, en el moment oportú, sigui impresa per a utilitat de tothom... però crec que no s'ha de publicar a nom de cap dels nostres religiosos, encara que seria cosa excel·lent; però sent el nostre Orde tan menyspreat, no faltarà algú que escrigui en contra per humiliar-nos encara més. 1642
- 20** Informi'm a quant es ven aquí el blat, perquè a la plaça del Campo di Fiore, prop de Sant Pantaleo, el millor es ven a sis escuts. 1632

- 21** Tregui's del cap la sospita que li han fet alguna cosa, ja que si l'enemic el venç amb aquesta falsa imaginació, el tindrà tota la vida inquiet i li llevarà el mèrit de tantes obres de caritat com fa. Engegui'l fora. 1629
- 22** Pel que fa a aconseguir almoines per als malats, veig que ja han fet algun intent; no deixin de continuar per tal que l'hivern no els agafi desprevinguts. 1628
- 23** He vist alguns cartells del germà Santiago i em sembla que escrivia millor l'any passat que no pas ara, i això perquè vol fer tota classe de lletra amb la ploma quadrada i no li surt. Espero que torni a comprendre quin tall de ploma requereix cada tipus de lletra. 1628
- 24** No em sembla bé emprendre una nova tasca si no podem fer-la com cal. 1632
- 25** M'han escrit moltes vegades, dient que el mestre de la primera classe agrada a tothom... Això m'agrada, perquè redunda en benefici de la joventut. 1635
- 26** Els superiors han d'aprendre a ser dolços i humils. Vostra reverència ha de ser mestre i no alumne en aquesta doctrina. 1635
- 27** Li hauria convingut més ser mosso de cuina amb humilitat que sacerdot amb orgull i supèrbia. 1641
- 28** Si la vida de l'home, segons diu el sant Job, és milícia o guerra sobre la terra (Job 7,1), de què es meravella que el Senyor li permeti tantes contrarietats interiors i exteriors, sinó perquè, com a bon soldat, lliuri el combat amb valentia desconfiant de les pròpies forces i confiant només en el favor diví? 1629
- 29** Digui al P. Santiago Bandoni que ell, per ser el més gran, ha de donar als altres exemple de tota virtut, i quan vegi alguna falta, l'ha de corregir amb amor fratern, perquè el seu consell doni fruit en el proïsme. 1630
- 30** Només Déu sap l'aflicció que sento quan aquí es diu que el que ha fet un dels nostres, després ve un altre i ho desfà. Amb raó es lamenten, essent això veritat en el passat; espero que no sigui així en el futur. 1627
- 31** En la bona educació dels novicis resideix, en gran part, l'aprofitament dels professors. 1638

AGOST 2017

- 1** Que de cap manera pateixi una casa, podent ajudar-la una altra. 1641
- 2** Desitjo que tinguin tots un sol cor i una sola ànima en el servei a Déu 1642.
- 3** Vaig escriure-li fa un temps, demanant que la comunitat es reunís un cop a la setmana, per fer progressar l'obra. 1629

- 4 Quant a l'assumpte de les quaranta vaques, si no calgués més que deixar-les anar pels prats, i recollir el fem als estables, estaria bé; però no em diu a qui li tocaria pagar, ni com mantindria dos o tres homes per atendre les vaques, sobretot en el temps del formatge; perquè si aquesta despesa li ha de tocar a l'escola, em sembla que no val la pena. 1638
- 5 Cadascú, al meu parer, té imperfeccions. I quan es troben imperfeccions contra imperfeccions, no pot haver-hi concòrdia. Tanmateix, nosaltres professem gran perfecció, per tant, qui més en tingui, que suporti a qui menys en té. 1633
- 6 En la Congregació tinguda el 18 del passat mes es va fer un decret perquè jo sigui remogut del meu càrrec; però, com que tenim dins de l'Orde alguns contraris a la meva persona, i fora d'ella a molts i poderosos, no sols contra mi, sinó també contra l'institut, el decret encara no ha sortit fora; i Déu sap quan i com sortirà. 1645
- 7 He rebut molta consolació amb la carta que m'ha portat el germà Vicent, sabent que el P. Domingo es troba millor i espero que amb la caritat que V.R. li tindrà es trobarà aviat bé, i després veurem si serà convenient per a la seva salut estar aquí, a Roma o a Frascati, perquè desitjo que tingui molta cura tenint present sobretot l'edat que té. Mentrestant procuri V. R. despertar el fervor de l'observança de les Regles en aquests germans, sobretot de la caritat amb els malalts. 1624
- 8 (Petició al Cardenal Cesarini perquè els alliberi de la presó del Sant Ofici) El General i els Assistents —en un altre temps— de les Escoles Pies, obligats a anar al Sant Ofici i retinguts durant moltes hores per falsa sospita del P. Mario Sozzi, havent insistit amb vehemència perquè li deixés fer una investigació de les escriptures i no tenint una altra manera de convèncer la Sagrada Congregació de les falsedats de tal sospita més que amb el testimoni de la seva Eminència, li supliquem humilment es digni declarar a favor de la veritat. 1642
- 9 (Reflexió del Calassanç per la mort d'uns escolapis ajudant els afectats per la pesta) Cap dels antics filòsofs va conèixer la veritable felicitat i goig i, el que és pitjor, pocs per no dir poquíssims la coneixen entre els cristians per haver-la posat Crist, que és el nostre mestre, a la creu, la qual si bé sembla a molts en aquesta vida que és molt difícil de practicar, té no obstant això dins de si tants béns i consols interns que avantatgen tots els terrenys i si no fos així no hi hauria perseverat fins a la mort el P. Domingo Pizzardo, amb el seu company, el P. Batta, els qui en cert sentit podem anomenar màrtirs per haver lliurat la vida per amor a Déu al servei del proïsme. 1631
- 10 Val més la pau que tot el que hi ha en el món. 1633
- 11 Demano a tots que camineu amb modèstia per la ciutat i que sigueu humils. 1621
- 12 Li recordo que estem sense diners i hem de fer la provisió de blat per tot l'any, i de vi, dins d'un mes. Per això, posi tot l'interès en aconseguir enviar a Roma tot el que pugui. A casa tenim set o vuit malalts, i ens arriben poquíssimes almoines. 1637

- 13** (Al P. Alacchi, a Guissona) A vuit d'agost he rebut una carta de V.R. del passat mes de juny, en la qual m'explica les misèries que ocasionen per aquestes terres els disturbis de la guerra. No he rebut cap altra carta des de fa molt de temps, i això em feia témer per la seva vida i la seva salut. Ara quedo satisfet sabent que està sa, encara que segons m'imagino, amb poques facilitats per avançar en la construcció, i més havent patit tant per falta de pluja; semblants sequeres solen donar-se a Catalunya algunes vegades. Li tinc compassió, perquè sé el que es pateix en temps de guerra i tant més si hi ha gana i falta el blat per al poble... Ara bé, durant el flagell de la guerra en aquestes terres, no tinc esperança que la construcció pugui avançar, ni que jo pugui enviar cap religiós de Roma, ja que no falten perills de corsaris per mar i d'assassins per terra. Continuarem pregant el Senyor perquè es digni trobar un mitjà pel seu compte, per tornar la pau, ja que els mitjans humans sembla que han fallat. 1639
- 14** Amb freqüència Déu manifesta més la seva voluntat als ignorants que no pas als doctes. 1636
- 15** Qualsevol afecte vers els familiars acostuma a impedir la perfecció religiosa, perquè dit afecte mai no acostuma a ser tan pur que no s'hi barregi una mica d'amor propi. 1637
- 16** La pau i la quietud agraden molt a Déu. I acostuma a concedir-la als qui tenen bona voluntat. 1631
- 17** El Germà Bonaventura porta amb ell una sotana nova; digui-li que enviï la vella per fer-la tenyir, i també la seva. 1626
- 18** Procura viure amb alegria, i atendre l'escola amb il·lusió. 1631
- 19** Amb gust gastaria vint-i-cinc o trenta julis per comprar cera per a la seva església, però Déu sap en quina estretor em trobo; fa pocs dies que he gastat tres-cents escuts en una lletra per a aquesta casa, i vuitanta més donats als comerciants de pantalons, i he deixat la casa de Roma en extrema escassetat de camises de llana i de pantalons de tela, i d'altres coses necessàries, que si vostè ho sabés se n'admiraria. A més dels cent escuts que encara he de donar pels pantalons, he de donar trenta-sis escuts al forner, i cada dia creix aquest deute; i he de comprar també un barril de vi i les almoines no corren. 1629
- 20** Pel que fa a aquest rapat d'ulls torts, no diu la veritat, perquè ell mai no ha ensenyat als nostres novicis; ni me'n recordo de tal home. A Milà hi ha un altre rodamón, que ha estat en diversos llocs sota el nom de pares de l'Escola Pia, i ha estafat bones almoines, i després l'han enxampat. Ha estat a Germània, París i Madrid, sempre fent servir el nom de l'Escola Pia, i mai no ha estat dels nostres. 1632
- 21** Aprengui a ser vostè mateix, i no a actuar com els altres o segons la seva opinió. Perquè en això darrer no hi ha mèrit, i sí en allò primer. 1621
- 22** Avanci amb alegria, no perdi el sant temor de Déu i creixi en l'amor. 1633

- 23** Mentre jo no pugui venir, observi, sense que ningú se n'adoni, si hi ha alguna casa on fer les classes sis mesos o un any, per cinquanta o seixanta escuts a l'any. Però que no sospitin que és per a nosaltres, perquè en demanarien doble preu; digui que un prelat amic seu ho pregunta, i informi'm. Mentre es treballa en la construcció de l'escola no es poden fer bé les classes allí. 1628
- 24** En molts religiosos es veu que de seguida tenen aversió als altres i amb freqüència murmuren entre ells, fet que va contra el manament de la caritat. 1630
- 25** *El dia 25 d'agost, solemnitat de Sant Josep Calassanç, celebrem amb gran joia la festa del nostre fundador.*

Dionisio Cueva, Calasanz. Mensaje espiritual y pedagógico:

1448. Estimo molt l'Escola Pia i les persones que a ella pertanyen, més que cap altra cosa (1-12-1629).

1449. Pot estar ben segur que jo estimo de tot cor el religiós que treballa per amor a Déu, i amb les meves pobres pregàries l'encomano a sa divina majestat (19-7-1642).

1450. Em desagrada molt la paraula "aflicció", ja que ningú no en pot tenir més que jo, ja que m'arriben greus afliccions d'arreu. Però considerant que tot m'arriba de la mà de Déu i que jo tot el que faig ho faig pel seu amor, sent ell tan Benigne i amorós, ho suporto tot amb paciència, decidit a morir abans que abandonar l'empresa, i així allunyo de mi tota aflicció i melancolia (7-7-1629).

1452. Com a pare espiritual que desitjo la perfecció de tots els escolapis, voldria veure en ells un ànim i esforç per servir Déu i per unir-se a ell per mitjà de la caritat i de l'amor. Quan aquest amor existeix de debò, no es donen estils particulars, sinó una gran franquesa en el servei a sa divina majestat (2-8-1642).

1461. Malgrat el que es diu de l'Escola Pia, heu de saber que el Senyor sempre la protegirà i anirà encara millor, a condició que ens esforcem en educar els infants, principalment els pobres, en el sant temor de Déu (7-7-1628).

- 26** Dissabte enviaré la seva carta a Nàpols, d'on escriuen que el dia de St. Llorenç encara hi va haver un petit terratrèmol, i va acabar d'enfonsar la terra que en el primer terratrèmol havia quedat intacta. 1627
- 27** Pel que fa al tema de les provisions, m'agrada veure com sabeu suplicar i fer-vos el miseriós, dient que no teniu ni cebes, quan en podeu aconseguir a Marino, ni embotits, ni carn salada, ni tampoc sabates per anar calçats, ni moltes altres coses quan, simplement venent una mica de gra o enviant a la casa de Roma alguna bóta

de vi quedarien solucionades totes aquelles necessitats. Aviat arribarà la visita i em temo que us prendrà tot allò que no sigui necessari. 1627

- 28** El sacerdoci s'ha d'assolir per la virtut i no per la pretensió. 1637
- 29** Suporti els greuges amb paciència. A mi em van conduir al Sant Ofici sense saber per què, i quan m'ho van dir, vaig veure que en allò era innocent. El Senyor ens prova pel camí de la tribulació. Tanmateix, animi's a patir, perquè *'és necessari que passem moltes tribulacions per entrar al Regne de Déu'* (Fts 14,22). 1643
- 30** No s'ha d'emprendre una obra sense considerar abans si podrà tenir èxit i perdurar. 1622
- 31** (Al papa Gregori XV) Conscient que per l'exercici i estabilitat, i per propagar tan gran Obra a l'Església de Déu, li cal, per moltes raons, el fort lligam dels vots solemnes, suplica a Sa Santetat afegir aquest als altres favors, que reconeix de la generosa mà del Sant Pare, per tenir més oportunitat de servir amb major perfecció en l'estat religiós, a Déu i al proïsme, i de demanar a la seva Divina Majestat per la felicitat conservació del seva Sma. Persona. 1621

SETEMBRE 2017

- 1** Aquests dos novicis de Narni segueixen molt bé, i coneixen la diferència que hi ha entre l'Orde i el segle. En acabar el primer any penso posar-los a estudiar, perquè l'Orde pugui servir-se'n com més aviat millor. 1627
- 2** El Sr. Nicolau Germanelli està millor, però molt feble, perquè ha estat molt a prop de l'altra vida. Quan es trobi com per viatjar, jo procuraré que ho faci; després espavilint-se vostès per no deixar-lo retornar a Roma. 1626
- 3** (Al P. Alacchi, a Guissona) L'agost passat vaig rebre la carta de V.R. del 13 de juliol en la qual em notifica que ha tingut febres tercianes. Jo també, des de mitjans de juliol fins al 10 d'agost he estat amb febre contínua, causada per la calor del fetge i va ser necessari fer sagnia, als meus 82 anys. Però gràcies a Déu he quedat alliberat. He decidit enviar el germà Agàpit amb un company el proper octubre, si hi ha embarcació. I més endavant, a la primavera, enviaré dos sacerdots. 1639
- 4** (Al P. Alacchi, a Guissona) En les darreres cartes que vaig rebre de V. R. hi havia alguns documents jurídics sobre la fundació de l'Escola Pia a Guissona i també hi havia algunes coses en vers vulgar lloant Mons. Il·lm. el Bisbe Duran, i la nostra Obra. He contestat dues vegades i no sé si les cartes han arribat a les seves mans; l'exhortava a atendre la construcció amb diligència, però també amb gran dolcesa, i li deia que la nació catalana és única en benevolència per als qui s'hi porten bé, perquè són persones de molt seny i prudència, com V.R. ho comprovarà si es porta amb ells amb les qualitats d'un bon religiós; l'exhortava també a no donar el nostre hàbit a

ningú fins que l'edifici sigui apte per educar alguns novicis; llavors procuraré enviar dos o tres religiosos a aquest efecte; i V.R., acabada la construcció, podrà emprendre'n una altra a prop, perquè un convent pugui ajudar l'altre en cas de necessitat. El Senyor ens beneeixi a tots. 1638

- 5 La lloança del mestre són les seves bones obres i no les bones paraules ni els bons propòsits, dels quals l'infern n'és ple. 1627
- 6 La passió, especialment en els religiosos, acostuma a cegar la intel·ligència de tal manera que moltes vegades els fa veure blanc el que és negre i negre el que és blanc. 1637
- 7 Procuri atendre la convalescència del pare Domenico i tingui cura de la seva pròpia salut, demanant-la sempre al Senyor, el qual la hi donarà, o si més no la paciència amb gran mèrit per a suportar-ho tot per amor seu, en el qual tots hem d'avançar cada dia més, per tal de correspondre a tot el que ell va sofrir per nosaltres. Jo des de l'any passat noto molèsties en un costat i des de fa pocs dies a tots dos, però no per això han disminuït els meus ànims de servir i de sofrir per amor seu tot el que es presenti, sobretot en benefici del nostre Institut que és la reforma i l'educació dels nois. 1624
- 8 (A la família Motes, del Pont de Claverol) Quan jo vaig marxar de Tremp vaig deixar encomanat a l'Arxiu dels Oficials un instrument públic fet per Gaspar Mua notari i un llibre perquè morint jo es lliurés a V.m. en què s'ordena que cada any cobrin de la casa de Mn. Segur, de Vilamijana, disset lliures deu sous per comprar tant de blat com es pugui i repartir-lo entre els pobres de Claverol i Ortoneda, i perquè jo ja no puc tenir més aquesta renda, vull que després s'empri en aquesta obra pia, i així si quan rebi la present, trobés que no s'ha cobrat aquest any de 1617 aquella suma, que va caure a vuit de setembre, doni V. M. avís a dit Mn. Segur, que la meua voluntat és que el dit any i tots els altres serveixi aquella renda en profit dels pobres esmentats als quals procurarà es doni satisfacció, d'acord amb l'instrument pregat per aquell notari Mua i Nostre Senyor els conservi a tots en el seu sant servei com es desitja. De Roma a 8 de setembre de 1617.
- 9 Pel que fa a la roba d'un novici que està amb vostès, que diu ser d'aquí de Roma, jo no trobo aquí cap novici amb aquest nom; si no em dona senyals més clars, no li puc respondre. 1628
- 10 Aquest matí he presidit una professió; un altre ha pres l'hàbit; i l'oncle del nostre novici Joan ens ha enviat bona quantitat de fruita, que ha vingut molt a propòsit; així que agraeixi-l'hi de part meua. 1628
- 11 L'abat Croli com a gentilhome i eclesiàstic, hauria d'ajudar i protegir l'obra pia i els seus ministres en comptes de burlar-se'n; però adverteixi'l que hi ha al cel qui tot ho veu i respondrà pels pobres quan convingui. 1624

- 12** I quan algun hagi de prendre l'hàbit, abans de donar-l'hi, se li ha d'exigir la fe de baptisme —molt necessària— en la qual han d'estar inscrits el pare, la mare i el lloc de naixement; aquest certificat després s'ha de registrar al peu de la lletra en un llibre, juntament amb el de bons costums. També guardaran nota dels que moren, amb el dia, any, la seva edat, nom, cognom, nom de Religió i el seu lloc de naixement. 1630
- 13** A Frascati els nostres estan sans per gràcia del Senyor, però al poble passen de tres-cents malalts i alguns dies en moren cinc o sis, o almenys dos o tres. El Cardenal Sforza tenia gairebé tota la família malalta i en van morir dos o tres a Frascati, i ell per por d'emmalaltir va venir a Roma on va emmalaltir de sobte i als vuit o deu dies va passar a l'altra vida. 1624
- 14** Aquí, per la gràcia del Senyor, no tenim novetat sobre el nostre Institut, sinó que ens deixen viure com fèiem abans. Procurin tots estar bé amb Déu, que segur que es portarà bé amb vostès. Saludi a tots de part meva, i en particular al P. Tomás de St. Agustí. 1647
- 15** No ha de guiar a tots a la perfecció de la mateixa manera, sinó segons les capacitats de cadascú. 1635
- 16** He rebut la carta de V.R. del 9 dels corrents i en primer lloc li adverteixo que sigui prudent en escriure a qualsevol de la Religió, ja que es procurin pertot arreu cartes dels que els adversaris consideren contraris. 1645
- 17** Tot el nostre Institut depèn dels bons noviciats. 1628
- 18** Valen més tres-cents escuts en pau que sis-cents amb problemes. 1835
- 19** Confii més en un seglar que en un religiós relaxat. 1643
- 20** No em decideixo a vestir per clergues a joves que no saben bé la gramàtica, que molts m'han demanat de poder entrar, però no els he pogut donar satisfacció perquè no saben el que tenim necessitat que sàpiguen; ara no ens convé prendre per a sacerdots a joves a qui haguem d'ensenyar la gramàtica, sinó que tenim necessitat d'homes que passat un any ja ens puguin servir. 1617
- 21** L'escola és el nostre principal ministeri i el seu funcionament donarà bon o mal olor al nostre Institut. 1641
- 22** Tenim massa amor propi i poc o cap amor a Déu, a qui es coneix en el sofriment, i així ens quedem sense esperit. 1624
- 23** Li vaig escriure que procuri que es doni als que siguin més incorregibles facilitat per passar 'ad quamcumque laxiorem ubi invenerint benevolos receptores' (a un orde més lax, on trobin receptors benèvolos) i que m'enviïn el certificat del Superior d'on siguin rebuts, que jo els enviaré l'autorització perquè hi passin. 1634

24 Sobre el novici pròfug, aquí s'ha sentit que els de la casa Professa el volien portar davant del Nunci, i els del Noviciat davant dels seglars. Si això és veritat, aquesta imatge és més d'Infern que de Paradís. 1639

25 El que pugui fer-se amb pactes, que no es faci amb plet. 1638

26 *El dia 26 de setembre celebrem habitualment la Jornada de Pregària pels Joves Escolapis en Formació Inicial. Fem-ho també en aquest Any Jubilar, en acció de gràcies a Déu per tants joves que es preparen per a lliurar la seva vida com a religiosos en l'Escola Pia.*

De les Constitucions de San Josep Calassanç:

203. La finalitat de la nostra Congregació, per mitjà de la pràctica escolar, és (com ja hem dit) l'educació dels infants, tant en la pietat cristiana com en les lletres humanes, perquè amb aquesta educació puguin aconseguir la vida eterna. Així doncs, per tal d'assolir aquest objectiu, creiem necessari no solament l'exemple d'una vida espiritual, sinó també els coneixements i el mètode per a ensenyar-los. Per tant, quan els qui han estat admesos a la professió ja hagin progressat una mica en les veritables virtuts, caldrà pensar a donar-los una bona base de coneixements i de metodologia.

210. El Superior vigilarà que aquells que es dediquen als estudis no perdin el temps, fora del temps d'esbarjo; que no deixin la constància en la pregària o la modèstia de l'esperit, sinó que uneixin de tal manera els estudis amb l'ardor de la pietat, que una cosa sigui estímul per a l'altra.

27 Amb el present ordinari he enviat a Pere Joan Blanch, cunyat meu, un monitori de l'auditor de la Cambra perquè se'm doni possessió d'una canongia vacant des de març passat per la mort del Dr. Jaume Espluga, a la catedral de Barbastre. 1594

28 Per tal que un vas sigui digne de ser presentat davant de qualsevol senyor, es necessita primer que el metall hagi estat ben colpejat. 1621

29 Si pensa triomfar amb amenaces, no va per bon camí. 1640

30 M'agrada molt que en aquesta comunitat s'avanci en l'observança deguda, que així agradaran Déu, que recompensa generosament, i donaran bon exemple als seglars, que es miren com en un mirall en la vida dels religiosos, i veuen i coneixen qualsevol mínima imperfecció. 1628

31 És millor ser pocs i viure en concòrdia, que molts i en discòrdia. 1641

- 1 És millor servir-los en la seva església que en la nostra, que es troba llunyana i apartada, i no hi poden venir tota classe de senyores sense que neixi alguna murmuració. 1635
- 2 Em desagradaria molt que aquests joves que vénen decidits a deixar el món fal·laç i a seguir els passos de Crist, no fossin tan devots com solen ser aquí alguns florentins, que entrant en la vida espiritual solen fer coses grans. V.R. tingui comprensió en el viatge, però tots els matins i tardes faci'ls fer algun exercici espiritual. 1632
- 3 Celebro molt que hagin tornat tots ben contents de la processó de Frascati. He rebut la nota de la cera i com és lògic pagaré només la gastada. Enviaré tan aviat com pugui el pollí de Frascati perquè puguin fer provisions de llenya. 1625
- 4 A la meva germana Joana Blanch i Calassanç. Nostre Senyor us guardi sempre i en el pas de la mort us consoli. Per no faltar a l'obligació que com a germà us tinc amb la present us dono per consell que us dediqueu només a la preparació per ben morir, freqüentant sovint la santa confessió i comunió i donant almoines generosament, compadint-vos dels pobres. El vostre germà que desitja veure-us al cel. 1626
- 5 (Al P. Alacchi, a Barcelona) Responc a la carta de vostè de 25 d'agost des de Barcelona, i li dic que lamento la seva malaltia i les dificultats que hi ha a la curació de la mateixa. I ja que enlloc hi ha metges que sàpiguin guarir semblant classe de malaltia i qualsevol altra per greu que sigui, com n'hi ha a Roma, l'exhorto que en la primera ocasió vingui cap aquí, on hi haurà remeis espirituals i corporals com enlloc, i potser millors. Es pot escriure que si els assumptes d'aquest país se solucionen no deixaré d'enviar alguns pares per prosseguir l'obra començada. 1641
- 6 Jo tinc per gran servent de Déu a qui no es pertorba ni es mou de la seva quietud, ni en els casos adversos ni ens els pròspers, sinó que sempre és el mateix, és a dir, un mateix ser, sense que la passió el mogui del seu lloc. Aquest "un mateix ser" és el que conquereix la corona. I onsevulla que es fiqui la passió, es pertorbarà la raó, que un cop pertorbada, no podrà jutjar lliurement. 1635
- 7 En van dos del Noviciat; carreguin els dos burrets de castanyes. Per a vostès n'hi haurà prou amb la tercera part, perquè al Noviciat són uns trenta o més; i els tornaré a enviar una altra vegada. I per aquesta casa, si no en queden suficients, tornin a sortir a demanar-ne o vagin al bosc a agafar-les. 1623
- 8 Saludin de part meva al P. Tomàs Campanella i tractin-lo bé. 1632
- 9 Abans d'arribar a un acord cal pensar. 1625
- 10 No demanin els mestres cap cosa als alumnes, perquè vegin tots que s'ensenya per pura caritat. Si, com es creu, augmenta el nombre d'alumnes de llatí, divideixin les

classes, perquè un mateix mestre no hagi de treballar amb els petits o principiants i amb els mitjans o grans. 1643

- 11** Recordeu els amics i familiars en les vostres pregàries. 1618
- 12** Procuri viure amb alegria, que si a més de la paciència viu amb alegria, farà obres grans. 1622
- 13** M'alegro que el capítol s'hagi celebrat amb pau i serenitat. 1640
- 14** A aquests estudiants nostres els recomano modèstia, que em diuen que van a les palpenes, i no pensen que el P. Campanella i els seus, veuen les seves ostentacions, i encara que les dissimulin se'ls noten molt. Seria molt millor que els donessin exemple de religiosos sacrificats, i no de etc... 1631
- 15** Tindrà un llibre, en el qual, matí i tarda, s'apuntaran els alumnes que falten, perquè es pugui demostrar que, si no aprenen els que falten, la culpa no és del mestre. 1621
- 16** Sento dir que observen sempre la vida comuna. Això és signe que hi ha aquí veritable caritat i, en conseqüència, que hi ha Déu present. 1638
- 17** Informi'm també com es dediquen a l'estudi aquests joves estudiants nostres que han anat de Roma, i procuri també que es doni tota satisfacció al P. Tomás Campanella. 1631
- 18** El Borgo de st. Pere s'ha fortificat molt, i al mateix temps totes les muralles de Roma, tan grans com són, ordenant que per la part externa de les mateixes hi hagi un carrer per on pugui caminar la cavalleria; en alguns llocs ha calgut talar les vinyes i no sols per la part externa, sinó també per la de dins; la ciutat, gràcies a Déu, està proveïda del necessari i hi ha molta gent a cavall i a peu per defensar-la si fos necessari. El Senyor per la seva misericòrdia ens faci el do de la pau, no sols a aquest Estat i a Itàlia, sinó a tot Europa. 1642
- 19** Ha volgut Déu beneït que el nostre P. Pere Casani de la Nativitat de la Mare de Déu, després d'una llarga malaltia, s'agreugés amb un refredat molt molest; i com en el transcurs de la seva vida va viure molt devotament, va voler Déu beneït que dijous a la tarda del 17 actual, a dos quarts de tres de la nit, a l'edat de setanta-sis anys, morís santament. Conduït el seu cos a l'església, tot el dia de divendres va haver-hi concurs innombrable de poble. De les gràcies que alguns han rebut no dic res per ara, tret que va ser necessari, per impedir tanta aglomeració, retirar el cos a dins de la casa. 1647
- 20** (Al P. Alacchi, a Guissona) Avui, dia 20 d'octubre, he rebut carta de V. R., escrita al mes de setembre passat, en què em diu que la construcció està molt avançada i que li enviï almenys un parell de religiosos. Per la meua part desitjo enviar-los, però abans cal que acabin els disturbis que encara duren des del temps del darrer capítol. Espero ara la decisió del Papa en forma de Breu dins de vuit o deu dies i aleshores veurem com prenen alguns relaxats aquesta decisió i igualment podrem decidir

enviar-li algun religiós adequat. Encara que penso que, per ser temps de molta turbulència a Catalunya a causa de les guerres, no es pot gastar en la construcció, hem trobat un temps poc apropiat per a edificar. No obstant això, s'ha d'anar endavant amb l'empresa. Tingui ànim, que el Senyor amb el temps portarà la seva obra a felicitat. El saluda el P. Castilla i també els altres que l'aprecien en el Senyor, el qual ens benedeixi a tots. 1639

- 21** A la carta de la seva Eminència hi havia una carta adjunta de l'Il·lm. Bisbe de Gurg, amb la petició que vagin dos pares dels nostres a veure el lloc que volen assignar al nostre Orde. Però, com que no em sembla convenient posar-me en situació de multiplicar els convents, si abans no estan ben assentats els que ja estan en peu, considero una gràcia especial que, amb el suport de la seva Eminència, es difereixi aquest assumpte per a millor ocasió. 1634
- 22** Aquí és notícia que a Florència han tancat més de quaranta cases de pesta; i han tallat els passos, i no transita el comerç fins que es vegi si segueix endavant. 1632
- 23** Li recomano tant com puc la cura d'aquestes dues cases de Nikolsburg i Strasnitz, mentre que aquí a Roma es pren alguna resolució sobre el nostre Institut, i educant V.R. novicis idonis podran tornar a estar en peu totes aquestes cases que ara estan vacil·lant. 1647
- 24** Ara que veig en molts dels nostres desafecció cap a l'Orde, i que sembla que les coses van tan malament com poden anar, espero el remei de la mà de Déu. 1635
- 25** Veuré amb Don Pere què es pot fer amb el piano tan espatllat que ha ordenat enviar des de Florència, perquè no pensi que ha fet alguna cosa gran a aquesta casa. 1636
- 26** Pel que fa a la pesta, fa dos dies que ha arribat notícia que aquí, a cinc milles, s'ha descobert el contagi, i malament es podrà defensar Città di Castello, ni, després, Perugia. 1631
- 27** (Al P. Alacchi, a Guissona) Aquesta setmana passada he rebut dues cartes de vostè, de juliol i agost, i veig que per ara no es pot seguir endavant en la construcció d'aquest convent (de Guissona), per estar tota la província amb moltíssimes despeses i amb molta dificultat pels preparatius de la guerra, si Déu per la seva misericòrdia no l'evita. Aquí tindrem el Capítol General tot el mes d'abril vinent, amb assistència del Emm. Senyor Cardenal Cesarini, el nostre Protector, on es procurarà donar solució als desordres que alguns relaxats han causat... Dit Senyor Cardenal ha estat del parer que s'enviïn tres o quatre Pares dels nostres a Càller, a Sardenya, per començar-hi l'institut. Per ara obrirem un petit noviciat, i pel maig les escoles. S'haurà d'ensenyar la llengua espanyola, i formarem individus bons per Catalunya, per ser aquesta illa depenent de Catalunya. Per a aquest afer vostè no deixi de trobar-se present a final d'abril, que, després, espero es tranquil·litzin aquí els rumors de la guerra, i llavors es pugui enviar l'ajuda necessària per a aquest convent. 1640

- 28 Aquí, el Papa, o més ben dit la Congregació per a la Reforma, han destinat per a presó de religiosos el convent dels cartoixans i el convent de Sant Sixte, més enllà de Sant Jordi, que són dos llocs insalubres. Allí hi reclouen molts religiosos, tan sols pel fet d'haver-los trobat sols per Roma. 1628
- 29 Pel que fa a la roba per al vestit dels novicis, procuri que es compri amb els diners que portaran els propis novicis; i procuri que en el noviciat hi hagi camises i calçotets perquè els novicis es puguin mudar cada setmana. 1626
- 30 (Carta de germanor al Sr. Francesc Motes de Pont de Claverol). Josep de la Mare de Déu, dels Clergues Regulars Pobres de la Mare de Déu de les Escoles Pies, Superior General. A vosaltres, dilectíssims en Crist, Don Francesc Motes i a tots els seus familiars, amb la protecció propícia i increment de totes les virtuts. Encara que per obligació de caritat som deutors envers tots, sabem que estem molt més obligats envers aquells que l'amistat experimentem amb més freqüència per les mostres tingudes dels seus beneficis. Per la qual cosa, Jo, a qui està encomanat el govern de l'Orde dels Pobres de la Mare de Déu de l'Escola Pia, sabedor de la grandesa del vostre afecte envers el nostre Orde i l'abundància de mèrits, no podent correspondre dignament a ells en el temporal, volem satisfer, si més no, amb atencions espirituals. Per tant, per privilegi de Nostre Santíssim Senyor, Gregorio XV, que ens va concedir íntegrament tots els privilegis dels mendicants, us concedim en el Senyor i donem amb profusió, plena participació de totes les misses, oracions, sufragis, penitències, mortificacions, abstinències, dejunis, vigílies, estudis, lliçons, sermons, meditacions, llàgrimes, i de tots els exercicis de salvació i treballs que els Pares de tot el nostre pobre Orde presten, amb l'ajuda del Senyor, en l'activitat pròpia i en l'educació; i dels que prestin arreu del món. I us rebem i admetem, des del fons del cor, als mateixos beneficis i sufragis, en la vida com en la mort, d'acord amb les presents lletres, que vam signar de pròpia mà, i manem ratificar amb el segell del nostre Orde. En el nom del Pare, i del Fill i de l'Esperit Sant. A Roma, a 30 d'octubre 1637. Josep de la Mare de Déu, Superior General.
- 31 Sigui molt cortès, però amb la modèstia dels religiosos que és deguda a tots els seglars, especialment als senyors del govern. 1627

NOVEMBRE 2017

- 1 No estaria de més que els capellans, quan fos necessari, o per exercir la humilitat, pareessin el menjador, escombressin la casa i ajudessin en altres tasques. 1639
- 2 Ahir em van donar un paper seu, en el qual diu que ha vingut a la religió per salvar-se, i sospita que no pot aconseguir-ho. Em sembla que la falta no es de la religió, en la qual no se li dóna ocasió per ofendre Déu, sinó, ben al contrari, té ocasió per fer molts actes de virtut. I sospito que la falta es trobi en la supèrbia amagada i tan avançada, que no li deixa veure coses tan clares com el sol. 1630

- 3 Si fos religiós observant, fugiria dels càrrecs. 1640
- 4 És una gran riquesa no tenir deutes. 1630
- 5 Envio el germà Agustí a la casa de Càrcare per acabar els seus dies com a vell, he pensat que li serien propicis aquells aires i aquella casa on no tindrà tanta fatiga. 1624
- 6 No tothom sap governar la diversitat de criteris, ni poden tots caminar al mateix ritme. 1632
- 7 (Al Cardenal Montalto) Per la seva benignitat V.S. ha afavorit durant alguns anys els pares de les escoles situades al costat de S. Andrea della Valle amb vint escuts d'almoïna per Nadal i altres vint per la Pasqua. Els Pares ensenyen allà, només per caritat, sense rebre cap subvenció o donatiu dels alumnes, a tots els que amb certificat de pobresa del seu rector acudeixen a les escoles, a llegir, escriure i àbac, gramàtica, doctrina cristiana i bons costums. I a més els proveeixen de paper, plomes, tinta, llibres de doctrina, saltiris i àbacs . I paguem per lloguer de la casa dos-cents escuts a l'any. En l'actualitat, els alumnes pobres ensenyats per ells són almenys cinc-cents, bona part dels quals de la Parròquia de S. Lorenzo in Damaso, en la qual tothom és acceptat per la bondat del P. Fèlix. Els anomenats pares de l'Escola Pia cada diumenge i festa ofereixen igualment gran ajuda a l'exercici de la doctrina cristiana a S. Lorenzo, i es dediquen tant com poden al servei d'aquella parròquia. Ara han sentit que l'almoïna, que V.S. Il·lma. solia donar dos cops l'any, l'ha distribuït un tant al mes, i que, en comptes dels pares de l'Escola Pia, que solien rebre l'esmentada almoïna, han estat posats en llista els pares de la Doctrina Cristiana del Trastévere. Per això, humilment supliquen que V. Il·lma. se serveixi ordenar que els pares de l'Escola Pia siguin ajudats i posats en llista, perquè ells no deixaran de servir la parròquia, com han fet en el passat, i demanaran sempre per la felicitat i llarga vida de V.S. Il·lma., a qui Déu ... 1602
- 8 Li recomano tingui gran diligència en les escoles durant la meva absència, particularment en fer sortir amb ordre els nens de l'Església. 1620
- 9 Procurin avançar sempre en l'observança i en l'estudi, perquè es formin religiosos que puguin ajudar altres ciutats, 1641
- 10 El prestigi de l'escola està en tenir bons mestres. 1620
- 11 Amb la paciència podem superar les nostres dificultats. 1625
- 12 Quan el Senyor inspira algun de fer bé als pobres, mostra un senyal evident que, en no poder, com a benefactor, ser remunerat pels pobres, ho serà per Déu, qui ho sol fer a mans plenes. 1634
- 13 Si li sembla que les sandàlies que porten els nostres germans, quan van a la collita, no són a propòsit, procurin fer-les d'una altra manera, però com a pobres. 1621

- 14** Em disgusta molt el mal que ha fet als pobres alumnes del Col·legi Natzarè aquest fals criat; li servirà d'exemple i cautela per al futur, i a no tenir diners a casa, o molt ben guardats sota bones claus. 1629
- 15** (Al P. Jacint, a Varsòvia) Com es troben en països molt freds, miri com van els altres religiosos que caminen descalços, per conservar-se sans a l'hivern. 1642
- 16** Tornin els flascons i els tovallons. L'escàndol de donar serenata a una llogatera nostra és massa fort i cal que es prenguin mesures. 1624
- 17** Com més pobres ens fem per amor de Déu, més gran amor de Déu mostrem. 1626
- 18** Quan el germà Andreu fingeixi caure en èxtasi, aquella nit deixi'l sense vi. 1640.
- 19** Estic segur que l'Esperit Sant mostrarà sempre, a través d'algú, la seva voluntat. 1639
- 20** He rebut la seva darrera carta amb moltes justificacions de les accions passades. Haig de dir-li, però que en els Salms de David, la santa Església, dirigida per l'Esperit, canta el glòria al final. I així ho espero de totes les nostres accions, perquè *la fi corona l'obra*. 1631
- 21** És important que hi hagi algú que sàpiga mostrar-nos les nostres imperfeccions, que potser cadascú desconeix. I fins i tot els hem de donar les gràcies. 1620
- 22** La veu de Déu és *veu de l'Esperit, que va i ve...* convé, doncs, estar alerta, perquè no arribi d'improvís i marxi sense donar fruit. 1622
- 23** No admeti pensaments melangiosos, que acostumen a ofegar el cor i torbar la ment. 1623
- 24** Guardin bé els objectes de la sagristia, i nomeni un encarregat que es preocupi de tenir les coses netes, ben plegades i guardades. 1629
- 25** El cardenal Colonna, a casa del qual m'hostatjo, em va fer la gràcia de concedir-me la canongia d'Urgell que va quedar vacant per la mort d'en Sorribes; després vam saber que havia mort en aquest mateix mes, per la qual cosa no va tenir efecte; ara s'estan fent diligències per una altra que no sé on pot parar, podria ser a Albarrassí o a Terol, però no he volgut demanar-les perquè són molt llunyanes. Nostre Senyor el guïï al seu servei. La canongia de Rajadell, a Lleida, ha estat atorgada, a instàncies de l'ambaixador, a una persona de la mateixa ciutat. Jo ho vaig saber molt aviat, via Barcelona, i li vaig dir al doctor Victòria, el qual —com que va veure que la casa de l'ambaixador ja era en favor d'un altre— va abandonar la seva pretensió, però si Déu ens dóna salut no ens en faltarà. 1592
- 26** Demano al Senyor que li doni esperit i gràcia per anar millorant contínuament. 1631
- 27** *El dia 25 s'haurà fet la cloenda de l'any jubilar: 400 anys de l'Orde i 250 de la canonització de Calassanç.*

Pregària escrita per la Congregació General amb motiu de l'any jubilar:

Déu, Pare de misericòrdia, que has volgut que Calassanç fos pare i mestre de tants infants i joves i ens fes el do del seu carisma com una invitació a viure plenament el nostre seguiment de Jesús: mira amb amor aquest petit ramat de l'Escola Pia i dóna'ns la força del teu Esperit per tal de viure sempre fidels a la nostra vocació i atents a la teva voluntat.

Beneeix amb amor de Pare tots els infants i joves als quals ens dediquem i a tots aquells que no tenen un pare o un mestre que els acompanyi en el camí. Enforteix i omple dels valors de l'Evangeli tots els escolapis i escolàpies, de tota edat i condició.

Concedeix a tots els educadors i educadores el do de l'amor apassionat pels infants i joves amb els que treballen.

Beneeix i protegeix totes les Congregacions germanes, membres de la Família Calassància, convidades cadascuna d'elles a expressar, de manera particular, el teu amor pels més petits.

Fes-nos el do de les vocacions, de manera que el somni de Calassanç, de la Mare Paula i de tots els sants i santes educadors i educadores pugui continuar sent ferment del teu Regne.

Fes créixer en nosaltres el desig de servir i d'estar atents a la veu dels més necessitats.

Tot això t'ho demanem per intercessió de Maria, mare i educadora del teu fill, que viu i regna pels segles dels segles.

Amén.

Giuseppe della Mare de deu primo
de Calafant

